

परिशिष्टे

परिशिष्ट क्र. १

विभागाचे पत्र

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR-416 004 MAHARASHTRA
PHONE : EPABX-2609000 GRAM : UNISHIVAJI

शिवाजी विश्वविद्यालय, कोल्हापुर - 416 004, महाराष्ट्र
दूरध्वनी (ई-फोनबॉक्स) 2609000

तार : युनिशिवाजी फॅक्स : ००९१-२३१-२६९१५३३ & ००९१-२३१-२६०२३३३
Registrar's Office Fax - ००९१-२३१-२६९२३३३
C.O.E. Office Fax - ००९१-२३१-२६९०६५५

B
Accredited By NAAC
(2009)

SU/PG/EDU/

Department of Education

Date :

To.

Dear Sir/Madam,

Smt/Smt. Patil Supeiya Subhash _____ is doing
his/her Ph.D course during the year 2012 -2013 in this department. As a part of the
course he/she is required to undertake a research project and submit a thesis to the
University. As he/she has chosen the topic **उत्त्व प्राणसिक्त व्यवसायील**
विद्यालयाचा डिविवाळ विकासकृ ठाकऱ्यापूरकानाशी दुर्व
माणितांना आणि कृतिच्या ज्ञानसंज्ञावाली दृष्टिकोनातून अध्यात
for her thesis he/she has to collect the required data from your institute.

I shall be obliged if you co-operate with him/her and permit her to collect the
data. I assure you that the data collected will be kept confidential and used for the
purpose of research only.

Thanking you,

Yours faithfully,

M. G. Patil
10/10/13
For Head
Department of Education,
Shivaji University, Kolhapur

परिशिष्ट क्र. २

शाळांची प्रमाणपत्रे

	<p>“ स्वाक्षरं वीरं शिक्षणं हेतुं आमदे शीद ” – कर्मचार रत्न शिक्षण संस्थेचे,</p> <p>लक्ष्मीबाई पाटील गार्लर्स हायस्कूल व ज्युनिअर कॉलेज, जयसिंगपूर.</p> <p>जयसिंगपूर – ४१६१०९, ता. विरोल जि. कोल्हापूर. संस्थापक – कर्मचार भाकराळ पाटील (डॉ. शीद.)</p> <p>स्वापना : १३/०६/६०</p>	<p>फोन नं. (०२३२२) २२५५५३</p> <p>राता फळ. २३.१३.०९२</p> <p>ज्युन. कॉलेज फळ. २३.१३.०६</p> <p>जावळ फळ. ५५५४ /२०९८-९४</p> <p>दिनांक : ०८/९/२०९८</p>
--	---	--

प्रति,

मा. विभागप्रमुख

शिक्षणशास्त्र अधिविभाग,

शिवाजी विद्यार्थीठ, कोल्हापूर

महोदय,

आपल्या शिक्षणशास्त्र अधिविभागानील एम. फिल. व्ही विद्यार्थीनी कु. पाटील मुंशिया मुभाष
हिने उच्च प्राथमिक स्तरावरील विद्यार्थ्यांच्या जीवशास्त्र विषयक घटकांच्या पूर्वज्ञानाशी दुवे साधणाऱ्या
शिक्षक कृतीचा ज्ञानगचनावादी दृष्टीकोनातून अभ्यास या संशोधनाविषयी आवश्यक ती माहिती
संकलित केले आहे. त्यावाकत हे प्रमाणपत्र देण्यात येत आहे.

कलावे,

आपली विश्वास

Shantiniketan
शंतनिकेतन
ल. पा. गार्लर्स हायस्कूल व
ज्युनिअर कॉलेज, जयसिंगपूर

स्थापना - १९६४

॥३॥ ॥ श्री सरदती प्रसन्न ॥ ८०२३२२ २२७४८४

जयसिंगपुर शिक्षण प्रसारक मंडळ, जयसिंगपुर संचालित,

नवजीवन हायस्कूल ज्युनिअर कॉलेज, जयसिंगपुर.

ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर

सा. गा. क. फ्रॉम जून १९६४ नो /SSN/1084/7099/N/Sec./Ed./18-5-84 • S.S.C. I No 23-13-033 • H.S.C. I No 23-13-009

जा. नं. NHJC/

दिनांक: २२-१-१५

मा. विभागप्रभुत्व,
शिक्षणशास्त्र अधिविभाग,
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
महादया,

आपल्या शिक्षणशास्त्र अधिविभागातील
एम. फिल. ची विद्यार्थीनी कु. पाटील सुप्रिया सुभाष
हिने उच्च प्राथमिक स्वरावरील विद्यार्थ्यांच्या जीवशास्त्र
विषयक घटकांच्या पूर्वशानाशी दुवे साधागान्या शिक्षक
कृतींच्या ज्ञानरचनावादी दृष्टीकोनात अभ्यास था संशोधना-
विषयी आवश्यक ती महिती संकलित केले ओह.
त्याबाबत हे प्रमाणपत्र देव्यात येत ओह.

कब्बोले

आपला विक्कीसु,

मुकुंदराव पाटील, नवजीवन हायस्कूल, कोल्हापूर
ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर.

रजि. नं. एक ५८९ कोल्हापुर दि. १०-८-१९७५

॥ एक हृदय ही भारत जगती ॥

साने गुरुजी शिक्षण संस्था कुरुंदवाड.

ता. विसेळ, जि. कोल्हापुर.

पिल - ४९६ १०६ पोल : (०२३२२) २४२९७५

आवेदन नं. : ६७३/२०७३-७८

दिनांक : ७७/८/२०७४

मा.

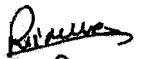
शिक्षणशाखा अधिविभाग,
शिवाजी विद्यापिठ,
कोल्हापुर.

महोदया,

आपल्या शिक्षणशाखा अधिविभागातील एम.फिल. ची
विद्यार्थीनी कु.पाटील सुप्रिया सुभाष. हिने उच्च प्राथमिक स्तरावरील
विद्यार्थ्यांच्या जीवशाख विषयक घटकांच्या पूर्वज्ञानाशी दुवे साधणाऱ्या
'शिक्षक कृतींचा ज्ञानरचनावादी दृष्टिकोनातून अव्यास' या संशोधन
विषयाकरिता माहिती गोळा केली आहे.
त्याबद्दल हे प्रमाणपत्र देण्यात येत आहे.

कळावे .

आपली विश्वासू

मुख्याध्यायिका
साने गुरुजी विद्यालय, कुरुंदवाड
ता. विसेळ पिल. कोल्हापुर

संख्या : (02322) 244503

॥ ज्ञान हेच अमृत ॥

विद्यालय : (02322) 244866

मुख्याध्यापिका - 9422040237

शिक्षण प्रसारक नंडल, कुरुंदवाडचे

सौ. विमलादेवी खंडेराय माने (रहिमतपूरकर)
कन्या माध्यमिक विद्यालय, कुरुंदवाड.

ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर - ४१६ ७०६

शास्त्र भाग्याता - ड्र. भाई, २/प. मान्यता : सोविड-१९-६० कोल्हापूर टि. २५-२-१९१९ सिलेण उपरांगलक, कोल्हापूर विभाग, कोल्हापूर
 S. S. C. School Index No. 23.13.046 UDISEC - Code: 27 34 040 3416

आदाक नं. ३८८

दिनांक :

१० जून २०

प्रति,
 मा. विभाग प्रमुख,
 शिक्षणशास्त्र अधिविभाग,
 शिवाजी विद्यापीठ कोल्हापूर यांना

महोदय,

आपल्या शिक्षणशास्त्र अधिविभागातील एम. फिल. ची विद्यार्थिनी कु पाटील सुप्रिया सुभाष हिने उच्च प्राथमिक स्तरावरील विद्यार्थ्यांच्या जीवशास्त्र विषयक घटकांच्या पूर्वज्ञानाशी दूवे साधणा-या शिक्षक कृतीच्या ज्ञानरचनावादी दृष्टीकोनातून अभ्यास या संशोळन विषयाकरीता आवश्यक माहीती आमच्या विद्यालयातून गोळा केलेली आहे त्याबद्दल हे प्रमाणपत्र देण्यात येत आहे.

कलावे.

आपली विश्वासू

(सौ. म्हेसकर एस.एस.)

मुख्याध्यापिका,
 सौ. वि. खंडेराय
 कन्या माध्यमिक विद्यालय,
 कुरुंदवाड, ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर.

 <p>स्थापना : १९२५ S. P. C. २३.१३.००२</p>	<p>॥ ज्ञान क्षेत्र अमृत ॥ शिक्षण प्रसारक मंडळ, कुरुंदवाडचे सीताबाई पटवर्धन हायास्फूट कुरुंदवाड. ता. शिरोल, जि. कोल्हापूर. पिन - ४१६ १०६</p>	<p>फळ इंडिन वॉक्स : २४४४४९ हायरस्कूल: (०२३२२) २४४२५६ संस्था : २४४५०३ वे.प.क.एस.एच.आर. - १५ संकाणक क्र. - ३१ N. C. C. Troop No. 323 T.A.N.No.KLPS 0521BD जा. क्र. - ५२४-२०३३-५ दि. - ११/११/१९८</p>
<p>माल्य. शाळा मान्यता क्र. : एस-६३ (अ) शिक्षण विभाग पुढे दि.-०२/०६/१९५२। E-mail : kurundwad.spm@gmail.com</p>		

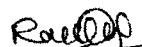
प्रति,
शिक्षणशाळा अधिविभाग
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

महोदया,

आपल्या शिक्षणशाळा अधिविभागातील एम.फिल. ची
विद्यार्थीनी कु. पाटील सुप्रिया सुभाष हिंने उच्च प्राथमिक स्तरावरील
विद्यार्थ्यांच्या जीवशाळ विषयक घटकांच्या पूर्व ज्ञानाशी दूवे साधणाऱ्या
शिक्षककृतींचा ज्ञानरचनावाकी दृष्टीकोनातून अभ्यास या संशोधन
विद्यासाठी आवश्यक माहिती गोळा केली आहे. म्हणून हे प्रमाणयत्र देण्यात
येत आहे.

कलावे,

आपला विश्वासू,

Head Master,
S. P. HIGH-SCHOOL, KURUNDWAD
Tal. Shiroli, Dist. Kolhapur.

स्थान: १/४/१९९९

॥ लक्ष्मी प्रशान् ॥

संख्या इनोवल नं. २३. १३. ०६९

स्वा. वि. दा. सावरकर शिक्षण संस्था इचलकरंजी, संचालित
दि न्यू हायस्कूल, यशव.

ता. शेरोळ, जि. कोल्हापूर. फोन. नं.: (२३२२) २५२५५२

। संस्थापक-अध्यक्ष : श्री. पुंडलिकराव कृ. जाधव (भार) फोन : नि. : ९८२२३३३०५९

संख्या क्र. :

दिनांक: २५. १-१५

प्रति,

मा. विभागामुद्द,

शिक्षणसंस्था अधिविभाग,

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर.

महोदया,

आपल्या शिक्षणसंस्था अधिविभागातील एम.फिल.ची विद्यार्थिनी कु.पाटील सुग्रिया सुनाव ठिने उच्च प्राथमिक स्तरावरील विद्यार्थ्यांच्या जीवशास्त्र विषयक घटकांच्या पूर्वज्ञानाची दुदे साधणा. या शिक्षक कृतीचा झारखचनावादी दृष्टीकोनातून अभ्यास या संशोधनाविषयी आवश्यक ती माहिती संकलीत केले आहे. त्याबाबत हे प्रमाणपत्र देण्यात येत आहे.

वलावे,

आपला विकास,

मुख्याध्यापक,
दि न्यू हायस्कूल, यशव,
ता. शेरोळ, जि. कोल्हापूर.

संख्या १८६०

कालापगळ ग्रन्थालय

राज. न. ३१५३ - ३७०८

इड. न. २३.४३.०३६

जांभळी शिक्षण प्रसारक मंडळाचे

जांभळी हायस्कूल जांभळी

जांभळी अभ्यास

ता. शिरोळ जि. कोल्हापूर

देवारनन : गणपतराव आप्पाशाहव पाटील फोन नं. २५२१८१.९४२२५८२२२०

मुख्याध्यापक : श्री. जौताडे रमचंद्र पांडुरंग (बी.ए.बी.एड) फोन नं. २७३०७६ २७३०५५

जा.क. २०१३.२०१४

दिनांक : २५-१-१५

माननीय विभगप्रमुख,

शिक्षणशास्त्र अधिविभाग,

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

यांना

महोदय

आपल्या शिक्षणशास्त्र अधिवेभागातील एम.फिल. ची विद्यार्थीनी कु.पार्टील मुपिया मुभाष हिने उच्च पाठ्यमिक स्नागवर्गील विद्यार्थ्याच्या जीवशास्त्र विषयक घटकांच्या पूर्वज्ञानाशी दुवे साधणा या शिक्षक कृतीचा ज्ञानरचनावादी दृष्टीकोनानुन अभ्यास या संशोधनाविषयी आवश्यक ती माहिती केली आहे. त्यावावत हे प्रमाणपत्र देण्यात येत आहे.

कलावे

आपला विश्वसू

गुरुर्ज्योदयापक,
जांभळी हायस्कूल, जांभळी,
ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर.

Email: highbaroli@gmail.com

॥ सा विद्या या विजुतये ॥

School Index No. 23.13.056

आकासहेब माने एन्ड कॉम्पनी

स्व. सोनाबाई बाळजोंडा पाटील विद्यालय, हरोली.

ता. रिहोळ, जि. कोल्हापुर, फोन: (०२३२२) २३५९९०

प्राथमिक शिक्षण संस्कारक बोर्ड, महाराष्ट्र

संस्थापक : कै. श्व. रा. श. तथा आकासहेब माने

* अध्यक्ष *

मा. श्व. श्रीमती विवेकिता सं. माने
गांधीज गटिका अध्यक्ष, शहूवादी कालिका पाटी

* सेक्रेटरी *

मा. श्व. श्रीरामशील सं. माने
पाटील उपाध्यक्ष व विद्यालय सदस्य, ति. प. कोल्हापुर

* मुख्याध्यक्ष *

श्री. श्रीतरे एम. श्व. श. दत्ती. श. एस.

जावक क्र.: २०७५८

दिनांक: १९२९। २०९

प्रति,
मा. विभागप्रमूख,
शिक्षणशास्त्र अधिविभाग,
शिवाजी विद्यापीठ,
कोल्हापुर

महोदया,

आपत्या शिक्षणशास्त्र अधिविभागातील एम. फील ची विद्यार्थीनी कु. पाटील सुप्रिया सुभाष हीने उच्च प्राथमिक स्तरावरील विद्यार्थीच्या जीवशास्त्र विषयक घटकांच्या पूर्वज्ञानाशी दुवे साधणाऱ्या शिक्षक कृतींचा ज्ञानरचनावादाशी दुष्टीकोनातून अभ्यास या संशोधनाविषयी आवश्यक ती माहिती संकलित केले आहे. त्याबाबत हे प्रमाणपत्र देण्यात येत आहे.

कलावे,

आपला विश्वास
मुख्याध्यक्ष
स्व. सोनाबाई बाळजोंडा पाटील विद्यालय, हरोली

स्वामी : १० जून १९६४

॥ बहुत्र दित्य । बहुत्र सुखाद ॥

साक्षा नं. २३.१३.०१७

छत्रपती शिवाजी शिक्षण मंडळ, कोल्हापूर संचालित, दत्ताजीराव कदम हायस्कूल, अर्जुनवाड.

ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर.

- मुख्याध्यापिका -
सौ. कल्पना राजेश्वर राव
वी.एस., वी.ए.

- वाचन सचिव -
श्री. अरवंग बोहिलाय संकाळक
संसाक्षण : रामेन्द्रनाथ शिक्षण सेवक संघात्मा, शिक्षण
सिरोळ, वी. एस.

- अध्यक्ष -
श्री. अनिलकुमार दिव्यकर यादव
अध्यक्ष : रामेन्द्र बोहिलाय शिक्षण सेवक संघात्मा
सिरोळ, वी. एस. फोन : (०१२२२) २१५४५५

आ. नं. ९२९
२०७४

दिनांक : १०/०९/२०७४

मा. विभागप्रमुखमार्गो,
शिक्षणशास्त्र अधिविभाग
शिवाजी विद्यापीठ,
कोल्हापूर.

महोदय :

आपल्या शिक्षणशास्त्र अधिविभागातील एस.फिल. चो. विद्यार्थ्यांनी कु. पाटील मुंप्या
मुभाष हिने 'उच्च पाठ्यमिक स्तरातील विद्यार्थ्यांच्या नोकासव विषयक घटकांचा प्रवृत्तिनाऱ्या
दुवे साक्षण्यांया उप्रक्रक कृतीचा वानस्पतीवर्द्ध दृष्टीकोनातून अभ्यास' या मंजुश्रम विषयामाटो
आवश्यक मालिनी मंडलिन केला आहे. त्यावाबत हे प्रमाणपत्र देण्यात येत आहे.

कलांवे,

आपल्या विद्यामू

Mukundayapikar
मुख्याध्यापिका
दत्ताजीराव कदम हायस्कूल, अर्जुनवाड.
ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर.

स्वापना : जून १९७५

फोन नं. (०२३२२) २७०९९७

॥ न हि जानेन मदृशं पवित्रमिह विद्यते ॥

श्री वत्त एज्युकेशन नोसामटी नरसोबावाडीचे

शालंय क्रमांक 23.13.006

SHR 11

श्री दत्त विद्यालय (एज्युकेशन) नरसोबावाडी

ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर, पिन - ४१६ १०४

जायक क्र. २०९३-९४

दिनांक: १८/७/१९९४

मा. शिरोळ शास्त्री विद्यालय
विकासी विद्यालय, कोल्हापूर
महाराष्ट्र

आपण्या विस्तृत शास्त्र आज्ञिविद्यारा तीव्र एवा कीलका
विषयाखनी दुष्पादी चुप्तिग्रुहांशुभाष्य ग्रनीचन्द्र प्राच्यग्रन्थ
स्तरावर्तीक विद्याविद्यांद्या जीवशास्त्र विषयक घटकांद्या
पुर्वज्ञानांशी द्वितीयांशांशा विस्तृत कृत्तिचंद्रांशांशना-
वादी दृष्टीकोजारून अवश्यक या संवेद्याना विषयासाठी
अवश्यक माहिती खोडा कृती आहे. त्या भास्त्रे हे
प्रमाणपत्र देणीत भीत आहे.

मुख्याध्यापक
 श्री दत्त विद्या वेदिर (हायस्कूल)
 नरसोबावाडी, ता. शिरोळ

लाट एज्युकेशन सोसायटी लाटवे,

न्यू इंग्लिश स्कूल अँण्ड ज्युनियर कॉलेज, लाट

लाट एज्युकेशन सोसायटी लाटवे, शिरोळ, जि. कोल्हापूर फोन -02322-254040

Index No. S.S.C.- 23.13.016 H.S.C.- 23.13.012

जा. नं. २०१३ ते ता. नं. २०१४

दि. ११/०१/२०१४

१९५

मा. शिक्षणशास्त्र अधिविभाग,
शिवाजी विद्यार्थीठी, कोल्हापूर

मठोदय.

आपल्या शिक्षणशास्त्र अधिविभागातील एम. फिल. शी. विद्यार्थीनीकृ. पाटील सुप्रिया सुभाष

ठिने उच्च प्राथमिक स्तरावरील विद्यार्थ्यांव्या जीवशास्त्र विषयक घटकांद्या पूर्वज्ञानांशी ढूवे

साधणाऱ्या शिक्षक कृतीद्या झानरचनावाऱ्यी दृष्टीकोनातून अभ्यास या संशोधना करिता आवश्यक

असणारी माहिती संकलित केली आहे. त्याबाबत ठे प्रमाणपत्र देण्यात येत आठे.

कलावे,

आपली विश्वासू

मुख्याध्यापिका,
न्यू इंग्लिश स्कूल, लाट,
ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर.

संख्या १५३ संवा ॥

दुसरी लांक: (०२३२२) २७६५४०

श्री. शिवाजी गोवा शिक्षण संस्था, लूळगाळ संघटित,

लाल बहादुर माध्यमिक व उच्च माध्यमिक विद्यालय, कवठेगुलंद.

ता. शिरोळ जि. कोल्हापुर पिन - ४१६१०५

Index No. [माध्यमिक] 23.13.024 - Index No. [उच्च माध्यमिक] J.23.13.008

शाळा भान्यात्र अंक (माध्यमिक) - NO.ED./SEC/Opening/WG.IV-2286, Education Department, Z.P. Kolhapur. Date :- 24 March 1968

शाळा भान्यात्र अंक (उच्चमाध्यमिक) - आँडे-१/तुमा/१२९३; शिक्षण उपसंचालक कार्यालय, कोल्हापुर दिनांक :- २४/०२/१९९२

High School PRN:- 23130249

Junior College PRN:- 2313008]

TAN NO. KLPL00450C

PAN NO. AABTK0199F

Email:- lbh.k.guland@gmail.com

जावक कमांक: /मात्रा: २०१३.१४

दिनांक: १५.०१.२०१४

प्रती,

मा.

शिक्षणशास्त्र अधिविभाग,

शिवाजी विद्यापीठ,

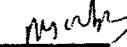
कोल्हापुर.

महोदया,

आपल्या शिक्षणशास्त्र अधिविभागातील एम. फिल्. ची विद्यार्थिनी कु. पाटील सुप्रिया सुभाष हिने 'उच्च प्राथमिक स्तरवरील विद्यार्थ्यांच्या जीवशास्त्र विषयक घटकांच्या पुर्वज्ञानाशी दुवे साथाणाऱ्या शिक्षक कृतीचा ज्ञानरचनावादी दृष्टीकोनातून अभ्यास' या संशोधन विषयासाठी माहिती संकलित केली आहे. त्याबद्दल हे प्रमाणपत्र देण्यात येत आहे.

कल्याचे,

आपला विश्वासू,

तुलाधरा शिंदे
लालबहादुर माध्यमिक व उच्च
माध्यमिक विद्यालय, कवठेगुलंद.
ता. शिरोळ, जि. कोल्हापुर.

सर्वोदय शिक्षण प्रसारक मंडळ, शिरोळचे,
दानोळी हायस्कूल, दानोळी
 ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर, पिन : ४१६१०१, फोन : (०२३२२)२३३१३५, स्कूल कोड नं. : २३.१३.०१०

जावक क्रमांक: ३५७५८

दिनांक: २३-१-१४

माननीय विभाग प्रमुख,
 शिक्षणशास्त्र अधिविभाग,
 शिवाजी विद्यापीठ कोल्हापूर

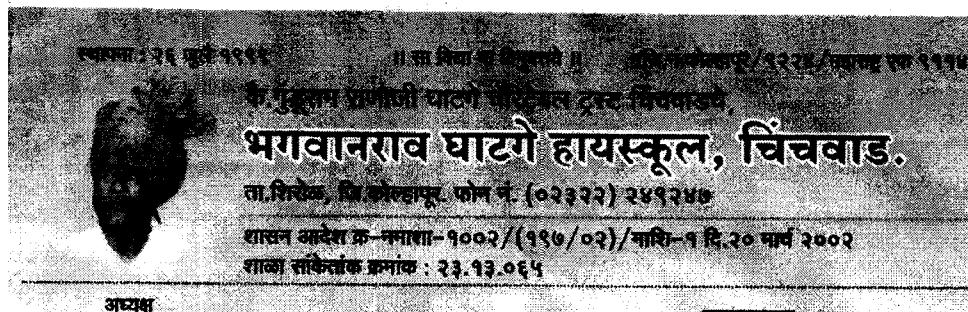
महोदया,

आपल्या शिक्षणशास्त्र अधिविभागातील एम .फिल .ची विद्यार्थिनी कु . पाटील सुषिया सुभाष हिने उच्च प्राथमिक स्तरावरील विद्यार्थ्यांच्या जीवशास्त्र विषयक घटकांच्या पूर्वज्ञानाशी दुवे साधणा-या शिक्षक कृतीचा ज्ञानरचनावादी दृष्टीकोनात अभ्यास या संशोधनाविषयी आवश्यक ती माहिती संकलित केली आहे . त्यावाबत हे प्रमाणपत्र देणेत येत आहे .

कळावे,

आपला विश्वासू

मुख्याध्यापक,
 दानोळी हायस्कूल, दानोळी.
 ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर.

अध्यक्ष**श्री. अरुणराव घाटो (D.C.E.)****मुख्याध्यक्ष**
श्री. जाधव एम.एस. (M.Sc., B.Ed.)**जावक क्र. ५०३ / २०९३ - ७४****दिनांक: ७५।०९।२०९४**

प्रति,

माननीय विभाग-प्रमुख ,

शिक्षणशास्त्र अधिविभाग ,

शिवाजी विद्यापीठ , कोल्हापूर

महोदया,

आपल्या शिक्षणशास्त्र अधिविभागातील एम.फिल. ची विद्यार्थिनी कु. पाटील सुप्रिया सुभाष दिने उच्च पाठ्यमिक स्तरवर्गाल विद्यार्थ्याच्या जीवशास्त्र विषयक घटकांच्या पूर्वज्ञानाशी दुवे माध्यांप्या शिक्षक कृतींचा ज्ञानरचनावादी दृष्टीकोनातून अभ्यास या संशोधनाविषयी आवश्यक ती माहिती संकलित केले आहे . त्यावाबत हे प्रमाणपत्र देण्यात येत आहे .

कळवी,

आपला विश्वास

मुख्याध्यक्ष
भगवानराव घाटो हायस्कूल, चिंचवाड
ता. शिरडे जि. कोल्हापूर

<p>स्थापना - १९६७</p>	<p>“ स्वाक्षरं दी किशण हेतु आम्हे ट्रोट ” - कर्मचार रथत शिक्षण संस्थेचे,</p> <p>रमजानशेठ बाणठार विद्यालय, शिरडोण</p> <p>ता. शिरोळ, वि. कोल्हापुर विन कोड : ४१६१२१ E-mail : rbv, Shirdhon@rediffmail.com</p> <p>संस्थापक : डॉ. कर्मचारी भाऊराव-भाटोल डॉ. लोटे.</p>	<p>इ. नं. २३ १३.०१५ पे ग्रनिट नं. SHR-1</p> <p>फॉस / फोन नं. ०२३२१-२५५१३५</p> <p>बाबक क. ५१७</p> <p>दिनांक - १७/११/२०१४</p>
-----------------------	---	---

को. विभागप्रमुख,
विधानशास्त्र अधिविभाग,
विजार्जी विधार्पण, कोल्हापुर
कर्मचारी.

उमापत्रा विधानशास्त्र अधिविभागातील एम.एफा.
री विधार्पणी कु. पाटीम व्युषिया चुभाज हिने उच्च
प्राक्तिक व्यवसायील विधार्पणाच्या अविकासाचे विषयक
विटकाच्या पूर्वानाऱ्यांनी दुवे व्याख्या-या विषयक शुल्क
जीवनव्यापारादी दृष्टीकोनाबून अडरास्य या व्याख्येना विषयी
भावव्यापक वी माहिती व्याख्यातील केली झारे, त्यावरत
दे प्रमाणपत्र देखाव घेत आहे.

कलाव.

उमापत्रा विभाग
मुख्यमंत्री
गुरुलक्ष्मीपत्रक,

राज्यव्यापार व्यापार विभाग, भारत
दा. शिरोळ, वि. कोल्हापुर.

दिनांक ३ १७-१-१९

गुरुवारी विद्यालयातील

विद्यार्थ्यांना अंतिमी

संस्कारातील उपायांचा क्रमावधार

गुरुवारी,

महाराष्ट्र अभियानाचे अधिविभागातील एम.फिल. श्री विद्यार्थीनो कृ. पासील युरिया
कृष्ण. विल. इत्या पाठ्यांक स्नानवरील विद्यार्थ्यांच्या जीवशास्त्र विषयक पटकांच्या पूर्वज्ञानाही दुव
व्याख्या-विषयक कृतीच्या ज्ञानरचनावादी दृष्टीकोनातल अभ्यास या संग्रोधनाविषयी आवश्यक
प्रयोगातील अवलोकन केंगी आहे. त्यावाबत हे प्रमाणपत्र देण्यात येत आहे.

कलावं,

गुरुवारी विद्यालय.

मुख्याध्यापिका
सौ. र. फं. दाने (र.)
क.मा.वि., शिरोळ (कोल्हापुर)

स्कूल इंप्रेस नं. २३.१३.०६६

स्वसितश्री जिनसन ज्ञान प्रसारक मंडळ, नांदणी, संचलित,

न्यू हायस्कूल, शिवनाकवाडी

ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर ४१६१४३

फोन नं.- ९२५२२१७८२७, ९०८९९०७६६८

जा.क्र.१२८/ न्यू.हा.शि./२०१३/१४

दि. ११/०१/२०१४

प्रति,

मा.शिक्षणशास्त्र अधिविभाग,

शिवाजी विद्यापीठ,

कोल्हापूर.

महोदया,

आपल्या शिक्षणशास्त्र अधिविभागातील एम.फिल. ची विद्यार्थ्यीनी कु. सुप्रिया सुभाष पाटील हिने उच्च प्राथमिक स्तरावरील विद्यार्थ्यांच्या जीवशास्त्र विषयक घटकांच्या पूर्वज्ञानाशी दूवे साधणाऱ्या शिक्षक कृतींचा ज्ञानरचनावादी दृष्टीकोनातून अभ्यास या संशोधनाकरीता आवश्यक असणारी माहिती संकलित केली आहे. त्याबाबत हे प्रमाणपत्र देण्यात येत आहे.

कळावे,

आपला विश्वासू,

दुरुष्याव्यापक,
न्यू हायस्कूल, शिवनाकवाडी,
मा. शिरोळ, जि. कोल्हापूर.

गा सा विद्या या विमुक्तये गा
कल्पवृक्ष चौरिटेबल ट्रस्ट, जयसिंगपूर संचालित,
डॉ.डी.एस.बरगाले हायस्कूल, शिरदीवाड.

ता.शिरोळ	जि.कोल्हापूर.
मा.नो. १५८/२०१३-१४,	मा. ८०१,८०१६

प्राप्ति,

दा,

शिक्षणशास्त्र अधिविभाग,
शिक्षात्मीय विद्यापिठ,

शहदापूर

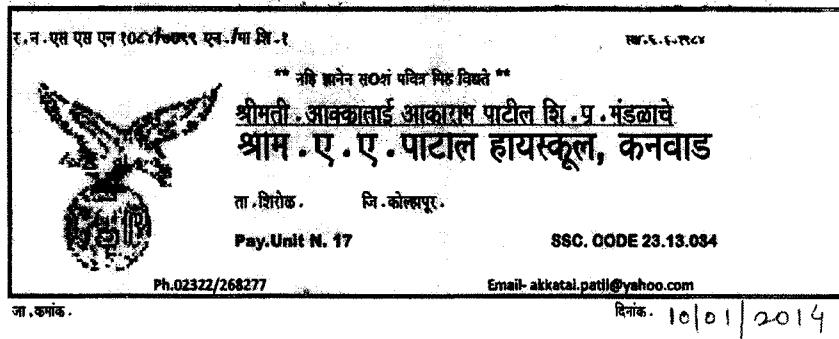
नहोदय,

आपण्या शिक्षणशास्त्र अधिविभागातील एम.फील.ची विद्यार्थीनी
कृ. पाटील सुप्रिया सुमात्र हिने उच्च प्राथमिक स्वर्गार्थाल विद्यार्थ्याच्या
क्रियशास्त्र विषयक घटकांच्या पूर्वज्ञानाशी दूवे ग्राधणान्या शिक्षक कृतीचा
ज्ञानसंचयनावारी दुर्टीकोनासुन अभ्यास या गंशोधनाकरीता आवश्यक
अभ्यासी माहिती संकलित केली आहे त्याबाबत हे प्रभाषणपत्र देण्यात येत
आहे.

शहदापूर,

आपला विश्वासू,

B.M.
गुरुकृष्णापांडे,
दा. जी. टी. इलाले हायस्कूल, शिरदीवाड,
सा. ८.८.१६, जि. शहदापूर.

मा. शिक्षणाशस्त्र आणी विमांडा

क्षिवाङ्गि पिदयाप्ति,
कोह्लापूर्.

महोदया,

आपव्या। शिक्षणशाले आधिविभागातलि एम.फि
वी पिष्ठ्या अधिकारी कु. पाटील सुश्रीदा सुभाष हिने 'उच्च
प्राथमिक शसरापरिषत्-पिष्ठ्या' अर्थात् जीवशाले पिष्ठ्यक
दरक्षांच्या पूर्वज्ञानाशी दुवे साधाणाऱ्या शिक्षक कृतीय
बानस्पतिनापाही हृषीकेश तंत्र अस्यास 'या बंदोष्टना
कुरिता आवश्यक असणारी माहिती संकालित केली
आहे. यावारत हे प्रमाणपत्र देण्यात येल आहे.

—कठीय

आपला विश्वास

M. H. Haiphare
मुख्याध्येय

सर्वोदय शिक्षण प्रसारक मंडळाचे

हंसूर हायस्कूल, हंसूर.

ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर, ४१६ ९०३

म (०२३२२) २६९९३४

इंडेक्स नं. २३-१३-०५९.

जावक क्र.: ९२१ २८१३-२८१४

तारीख: १९९१ ८९४

प्रति.

मा. शिक्षणशास्त्र अधिविभाग

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर.

यांचेकडे.

महोदय.

आपल्या शिक्षणशास्त्र अधिविभागातील एम.फिल.ची विद्यार्थीनी कु.पाटील सुप्रिया
सुभाष हिने उच्च प्राथमिक स्तरावरील विद्यार्थ्यांच्या जीवशास्त्र विषयक घटकांच्या पूर्वज्ञानाशी
दूवे साधणा-या शिक्षक कृतीचा ज्ञानरचनावादी दृष्टीकोनातून अभ्यास या संशोधनाकरीता
आवश्यक असणारी माहिती संकलित केली आहे. त्याबाबत हे प्रमाणपत्र देण्यात येत आहे.

कलावे.

आपला विश्वास.

मुमताज अली
हंसूर हायस्कूल, हंसूर.
ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर

॥ नहीं ज्ञानेन सुदृशं पवित्रमिह विद्यते ॥ स्थापना: १९८२

श्री ज्ञानदीप शिक्षण संस्था, शिरटीचे,

शिरटी हाईस्कूल, शिरटी.

मु. पो. शिरटी. ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर फ़ॉन : (०२३२२) २६०२८८

प्रथम मान्यता क्र. : एस-२/मान्यता/को.वि. /१४३२०-२/दि. : २/७/१९८४

स्कूल इंडेक्स नं. : २३.१३.०३०

जावक क्र. :

दिनांक : १० JAN 2014

प्रति,

मा. शिक्षणशास्त्र,

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर.

महोदय,

आपल्या शिक्षणशास्त्र अधिविभागील एम.फिल. ची
विद्यार्थीनी कु. पाटील सुप्रिया सुभाष हिने उच्च प्राथमिक स्तरावरील
विद्यार्थ्यांच्या जीवशास्त्र विषयक घटकांच्या पूर्वज्ञानाशी दूरे साधणा-या
शिक्षक कृतींचा ज्ञानरचनावादी दृष्टीकोनातून अभ्यास या संशोधनाकरीता
आवश्यक असणारी माहिती संकलीत केली आहे. त्याबाबत हे प्रमाणपत्र
देण्यात येत आहे.

कठावे

आपला विश्वासू

मुख्याध्यापक,
शिरटी हाईस्कूल, शिरटी,
ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर.

जावक नं. : समझा

दि. : १३ / ८ / २०१३

माठ विभाग प्रमुख
शिक्षण शास्त्र अधिविभाग,
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर.

महोदया,

आपल्या शिक्षण शास्त्र अधिविभागातील
एम. फिल नंगी विद्यार्थिनी कु. पाणील सुप्रिया युवांचा
हिने उच्चप्राचीनक स्तरावरील विद्यार्थींच्या जीवशास्त्र
विषयक घटकांना पूर्वज्ञानाशी दुवे सांख्याचा शिक्षक
कृतींना द्यान रननावाढी दुष्टीकोनातुन असाय मा
संशोधनाविक्षण आवश्यक ती मात्री संकलिन केल आहे.
त्यावाबत हे प्रमाणपत्र देणात अनेक आहे.

कलावं

आपला विद्यार्थ

पुरुषाचार्य
न्यू इंग्लिश स्कूल, घालवाड.
ता. शिराळ, जि. कोल्हपुर

वि. न्यू. एन्सुकेजन सोसायटी, कोलहापूर द्वारा संचलित

नांदणी हायस्कूल, नांदणी

(अर्केडेमिक, शेती, टेक्निकल)

ता. शिरोळ, जिल्हा कोलहापूर ४१६ १०१. फोन (०२३२२) २३५३२२, २३५६२३

स्कूल इडेक्स नं. २३.१३.००९ website : www.nskolhapur.com

जावक क्र. : अन्नमास

दिनांक : १०।०।१।२०१४

मा.विभागप्रमुख

शिक्षणशास्त्र अधिविभाग,

शिवाजी विद्यापीठ, कोलहापूर

महोदय,

आपल्या शिक्षणशास्त्र अधिविभागातील एम.फिल.ची विद्यार्थ्यीनी कु.पाटील सुप्रिया सुभाष हिने उच्च प्राथमिक रत्नरारील विद्यार्थ्याच्या जीवनशास्त्र विषयक घटकाच्या पूर्वजानाशी दुवे साधणा-या शिक्षक कृतीचा ज्ञानरचनावादी दृष्टीकोनातून अभ्यास या संशोधनविषयी आवश्यक ती माहिती संकलित केले आहे. त्याबाबत हे प्रमाणपत्र देण्यात येत आहे.

कलावे ही विनंती,

आपला विश्वास,

मुख्याध्यापक
नांदणी हायस्कूल, नांद

॥ सा विद्या या विमुक्तये ॥

फँ : (०२३२२) २३५४५७

नंदादीप शिक्षण प्रसारक मंडळ, नांदणी संघटित
ताराबाई आणणासाहेब नरदे हायस्कूल, नांदणी.

ता. एसोल, जि. कोल्हापुर.

स्कूल इंडेक्स नं. २३.१३.०४४

जावक क्र.

दि. ११ / ०३ / २०१४

प्रति,

मा. गिर्भाग प्रभुत

शिलगांजा अधिविभाग

शिवाजी नियापीड, कोल्हापुर.

मराठा

आपल्या शिलगांजाल आधिविभागातील एम. फिल. यी
नियापीडी मु. पाटील खुप्रिया सुझाव हिने उच्च प्रायमिक स्तरावरील
विद्यार्थ्यांच्या जीवशास्त्र विषयक घटकांच्या पूर्वानाऱ्यां दुवे कायदाणाचा
शिसक कृतींचा शोनरवनावाढी दृष्टीकोनानुन आव्यास या लंशोधनानियोगी
आवश्यक ती माहिती संकलित केले आहे. त्याबाबत हे प्रमाणप्रमेयां
येत भारे.

काळवे

आपली विशद्गत.

Role.

HEAD MISTRESS,
Tarabai Anna Shet Nande High School,
Nandur, Tal. Shiroli, Dist. Kolhapur.

संख्या: स. १२५१६ / (प्रतिक्रिया) दि. २३-९-१९९८

संख्या: नारा/१०१९/६८२/मास. १ दि. १-८-१९९

हानदीप लालया घोषकरी | अक्षय तारिख नष्ट करी ।

विष्वविद्यालय पाठील शिक्षण प्रसारण मंडळाचे,

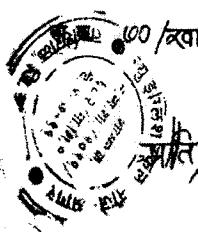
न्यु इंग्लिश स्कूल

वरणावस्त वसाहत, मौजे आगर.

ता. शिरोळ, पि. कोल्हापूर.

सांकेतिक क्र. : २३/१३/०६०

गाडा फोन नं. (०२३२२) २२९३५३ • मुख्याध्यापक मो. ९४२९९०८०८

क्रिंकार: १६/०९/२०१४

मा. विभागप्रबुरु,
शिक्षणाशळ आधिकारिक,
शिवाजी विद्यापीठ कोल्हापूर

मर्हीद्य,

आपल्या शिक्षणाशळ आधिकारिक एम.फिल्डी
विभागीनी कु पाणील नुस्खिया सुमारे हिने 'उच्च प्राधिक
प्रतराष्ट्रील विद्यालयाचा जीवशास्त्र विषयक दाटकांच्या पूर्वजातां
द्युवे व्याधिगाव्या शिक्षक कृतीचं ज्ञानव्यवनावादी दृष्टीकोनातून अस
था व्यंशोधनासंबंधित उग्कव्यक भावीती गोळा केली झारे. त्यास
हे प्रभागफल दिल्यात येत आहे.

आपल्या

मुख्याध्यापक,
न्यु इंग्लिश स्कूल, मौजे आगर
ता. शिरोळ पि. कोल्हापूर

मुख्य अधिकारी वर्षां प्रतिवर्षीय विदेश
श्री शाहु शिक्षण प्रसारक मंडळ, शिरोलचे स्थापनात्मक १९८४

न्यू इंग्लिश स्कूल, शिरोल

ता. शिरोल जि. कोल्हापूर ४१६१०३
शाळा सांकेतिक क्रमांक ४२३.१३.०३२
फोन नं. ९३७३४०५४४०

दिन: १९।०९।२०१४

प्रति,

माः विभाग प्रमुख स्वामी,
शिक्षणासाठी अधिविभाग
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर.
महोदया,

आपल्या शिक्षणासाठी अधिविभाग तील एम फिल
-वी विद्यार्थीनी कु. पाटील मुषिच्या मुञ्चाख हिने
आमन्या विद्यालयात्मक 'उच्च प्रायभिक रनरावरील'
विद्यार्थीन्या जीवशास्त्र विषयक घटकांच्या सूर्वज्ञानाशी
दुवे स्थानाच्या स्थितीक कृतीचा ज्ञानरचनावादी दृष्टिकोना
दून अडवास' या संशोधन विषयासंदर्भाती आवश्यक
असारी माहिती दि. १९।०९।२०१४ रोजी संकालित केली
न्यायावृत्त हु प्रमाणपत्र देणेव येत आहे.

कृता

शापल विश्वास
न्यू इंग्लिश स्कूल, शिरोल
ता. शिरोल, जि. कोल्हापूर

स्थापना : १९४४

“ स्वावलंबी शिक्षण हेच आमचे ब्रीद ” - कर्मवीर
स्थान शिक्षण संस्थेचे
**श्री पद्मराजे विद्यालय व
ज्युनिअर कॉलेज ऑफ
सायन्स, आर्ट्स, कॉमर्स व
व्यवसाय शिक्षण विभाग, शिरोळ**

ता. शिरोळ पिन कोड ४१६ ३०३ जि. कोल्हापूर
मंस्थापक - पद्मभूषण डॉ. कर्मवीर भाऊराव पाटील डॉ. लिल.

म (०२३२२) २३६४२३

S. S. C. २३.९३.००४

H. S. C. २३.९३.००९

वे.प.क्र.एस.एच.आर.-३

N. C. C. Troop No. 426

T.A.N.No.KLPS 05672C

जा. क्र. -

दि. ११-१-१६

प्रति,

मा. विभागप्रमुख शी,
शिक्षणशास्त्र अधिकारी,
शिवाजी विद्यापीठ, कील्हापूर.
महोदया

आपूर्वा शिजिणाडास्त अडिविभागातील एम.टिल.
नी विद्यार्थ्यांनी कुपहीन सुप्रिया झुझासु हिने 'हुरव्य
प्राश्नमिळ रतारावील विद्याशैक्षिका ज्ञितशास्त्र विद्याक
छातकांव्या पूर्ववाजाई द्रुत साधणाऱ्या रिजिक्टुलीचा
ज्ञानसंज्ञावादी दृस्तीकीनाऱ्युन 'आठव्यास' शा. संसीहान
विद्यासंदर्भाति आवश्यक घायगाई माहिती आपूर्वा
विद्यालयाच्युन संकलित केली आहे. त्यावरूप वै
प्रमाणपत्र देऊत येत आहे.

कर्तव्य,

ओपला विश्वासा,

१६८०.

मुख्याध्यापक
श्री पद्मराजे विद्यालय शिरोळ^१
ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर

स्थापना १ मे १९६७

॥ तमसो मा ज्योतिर्गमय ॥ फोन नं. (०२३२२) २३६२४९

श्री दत्त शिक्षण प्रसारक मंडळाचे

जनता हायरस्कूल व जूनियर कॉलेज, शिरोल.

(आर्ट्स, कॉर्मस अंड सायन्स)

ता. शिरोल - ४१६ १०३, जि. कोल्हापुर

JANATA HIGH SCHOOL & JUNIOR COLLEGE, SHIROLI.

हा. इ. नं. - २३.१३.०२९ Tal. Shiroli 416103, Dist. Kolhapur. ज्यु. इ. नं. - २३.१३.०१०

जा. क्र. :

५८/१८

दिनांक : १८/१२/२०१४

मा. विष्णवा बुद्धस्मारो,
विष्णवासाळ अधिकारी
विष्णवासी विष्णवासी, उत्तराखण्ड

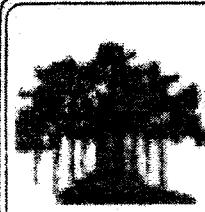
मराठा

अगपतिका विष्णवासाळ अधिकारीतीत एस.
नवी विष्णवासी का घटीत सुशिष्या सुभाष हिंने उक्त
प्राथमिक विष्णवासी विष्णवासी विष्णवासी प्रत्यक्ष घटांवा पूर्वकान
दूरे स्वाधारणा ग्रिह्य शुल्का लगावलावाकी हुएहीक
दूरे अस्त्राला आ राहीच्यालाली आवाहन नीमारी
गोठा केली भारे आ बद्दा दे झारापृष्ठ देवेन
चेत दारे क्षमवे

बोधार्थी,

मुख्याध्यापक

जनता हायरस्कूल, शिरोल

 स्थापना - १९६४	<p style="text-align: center;">“ स्वावलंबी शिक्षण हेच आमचे श्रीद ” – कर्मवीर स्वतं शिक्षण संस्थेचे</p> <p style="text-align: center;">श्री कलेश्वर हायस्कूल, टाकवडे.</p> <p style="text-align: center;">पिन : ४१६ १२९, ता. शिरोळ, जि. कोल्हापुर. E-mail : kh.takawade@rediffmail.com</p> <p style="text-align: center;">* संस्थापक : पद्मभूषण डॉ. कर्मवीर भाऊराव पाटील (डी.लिट) *</p>	<p style="text-align: center;">एस. एस. सी. स्कूल इडेन्स नं. २३-१३-०९३ पै. युनिट नं. SHR/1 फ़ॉन्स : (०२३२२) २६४०८३</p>
---	--	---

जावक क्र. **समाज**

दिनांक : २० / १ / २०१५

प्रति.

जा. विभाग प्रमुख,

शिक्षण शास्त्र अधिविभाग

छिंवाजी विधायिका कोळ्हापूर.**महोदय,**

आपल्या विभागासाठे अधिविभागातील एम. किंड.ची विधार्थिनी
कु. पाटील सुप्रिया युवती इले उच्च प्रायगिक नसाकरील विधार्थिच
जीवशास्त्र विषयक घटकांच्या पूर्वज्ञानाची दुवे साधणाऱ्या सिस्टम
कृतीचा ज्ञानरघनावारी टप्पीकोनारून झाल्यास या संवेदनविषयक
आवश्यक ती माहिती संकलित केली जाहे.

याच्यात हे प्रमाणावन देण्यात येत नाहे.

काळावळ**आपला विस्तार.**

मुख्याध्यापक
श्री कलेश्वर हायस्कूल, टाकवडे.
जा. शिरोळ, जि. कोल्हापुर

परिशिद्ध क्र. ३

पडताळा सूची

- सूचना :**
१. पूर्वज्ञानाचा दुवा नवीन माहितीशी जोडण्यासाठी खाली काही कृतीची यादी दिलेली आहे त्यापैकी तुम्ही वापरत असलेल्या कृतीसमोर () अशी खूण करा.
 २. या व्यातिरिक्त इतर काही कृती वापरत असल्यास त्याची नोंद करावी.

घटक : मुदा

अ. नं.	शिक्षक कृती	संकलना						
		पोषण	पुनरुत्थावन	अपश्चिमन ने. साधन संपत्ती	मातीचा वनस्पती जन्य	प्राणीजन्य	मातीची कार्बनी पदार्थ	धूप
१. अ)	अल्पकालीन चर्चा (Two mintues talks)							
१)	विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे							
२)	विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे							
३)	विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे							
४)	शेवटी कर्गामध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे							
ब)	द्वियुग्मन विचार (Think pair share)							
१)	उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे							
२)	विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे							
३)	द्वियुग्मन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देण							
४)	विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे							
५)	विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडणे							

क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)
१) आपल्या घटकावर आधारित C-१० वाक्यांची निर्भिती करून ती फलकावर लिहिणे
२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे
३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.
४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.
५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुढी मते घेणे.
६) प्रथम व शोबटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.
६) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)
१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक ठारिविणे
२) सर्वेक्षणावर सुचना सांगणे
३) विद्यार्थ्यांचे गत कसऱ्यानंतर वर्गाप्रत्येक गटाला वेळेच्यी निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे
४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वर्गाप्रत्येक विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचे सारांश घेणे.
७) ब्रॅइमिंथन (Brainstorming)
१) घटकाची प्रस्तावना करणे
२) हिमनग फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)
३) विषयाची ओळख करणे
४) विषयावराती लक्ष केंद्रित करणे
५) एका वाक्यावराती लक्ष केंद्रित करणे
६) The flow of ideas shouted out should the come quickly

१) आलेल्या कल्पनाची योग्य प्रकारे मांडणी करणे				
२) मूल्यपापन करणे				
३) KWL Chart (know-want to know – learned)				
१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पद्धतीने तीन संभं तयार करणे.				
२) विद्यार्थ्यांना शिकविषयात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे				
३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तराची नोंद K या संस्थामध्ये करणे				
४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या संस्थामध्ये करणे				
५) आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या संस्थामध्ये करणे				

घटक : शेती

शिक्षक कृती

अ. नं.	शिक्षक कृती	संकलना						
		बीजप्रसार	अनुकूल परिस्थिती	तेलबिया	औषधी वनस्पती	इधन शेती	अपारंपरिक ऊर्जाक्षेत्र	पुनरस्थादन
१.	अ) अल्पकालीन चर्चा (Two mintues talks)							
	१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे							
	२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे							
	३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा बेळ देणे							
	४) शेवटी वर्गमध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे							
	ब) द्विविषयक विचार (Think pair share)							
	१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्भती करणे							
	२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे							
	३) द्विविषयक विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे							
	४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविष्यासाठी पुरेसा वेळ देणे							
	५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्याना निवडणे							
	क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)							
	१) आपल्या घटकावर आधारित ८-१० वाक्यांची निर्मती करून ती फलकावर लिहिणे							
	२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे							
	३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.							
	४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.							
	५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील							

वाक्यांशिकी पुन्हा मते घेणे.
६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.
ड) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)
१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक ठरविणे
२) सर्वेक्षणावर सुचना सांगणे
३) विद्यार्थ्यांचे गाट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास संगणे
४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वर्गामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.
इ) ब्रॅइमिंग (Brainstorming)
१) घटकाची प्रस्तावना करणे
२) हिमना फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)
३) विषयाची ओळख करणे
४) विषयावरील लक्ष केंद्रित करणे
५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे
६) The flow of ideas shouted out should the come quickly
७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे
८) मूल्यापन करणे
३) KWL Chart (know-want to know – learned)
१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पढलीने तीन संभ तयार करणे.
२) विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे

	३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वशऱ्यावर प्रश्न विचारून त्याच्या उत्तराची नोंद K या स्तंभामध्ये करणे							
	४) विद्यार्थ्यांना द्वावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या स्तंभामध्ये करणे							
	५) आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकलेले आहे याची नोंद L या स्तंभामध्ये करणे							

घटक : पशुसंगोपन

अ. नं.	शिक्षक कृती	संकल्पना					
		पशुसंगोपन	बायोग्रेस	दुभते जनावर	रोग	संकर	जोडधंदा
१.	अ) अल्पकालीन चर्चा (Two minutes talks)						
	१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तथार करणे						
	२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे						
	३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
	४) शेवटी करागमध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे						
	ब) द्विविश्रमन विचार (Think pair share)						
	१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे						
	२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तथार करणे						
	३) द्विविश्रमन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे						
	४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						

५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडणुका)
क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)
१) आपल्या घटकावर आधारित ८-१० वाक्यांची निमिती करून ती फलकावर लिहिणे
२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे
३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.
४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.
५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.
६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.
ड) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)
१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेतुसार घटक ठारिणे
२) सर्वेक्षणावर सुचना सांगणे
३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे
४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर कार्यामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.
इ) ब्रॅइंस्ट्रॉमिंग (Brainstorming)
१) घटकाची प्रस्तावना करणे
२) हिमना फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)
३) विषयाची ओळख करणे
४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे
५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे
६) The flow of ideas shouted out should the come quickly

७) आलेल्या कल्पनाची योग्य प्रकारे माडणी करणे	
८) मूल्यापन करणे	
९) KWL Chart (know-want to know – learned)	
१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पद्धतीने तीन संभ तयार करणे.	
२) विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे	
३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानवर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या संभासध्ये करणे	
४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या संभासध्ये करणे	
५) आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या संभासध्ये करणे	

परिशिष्ट क्र. ४

निरीक्षण तत्काता

घटक : मृदा

अ.नं.	संकलनपना	शिक्षक कृती	५ अप्रैल २०१९					
			५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
अ) अल्पकालीन चर्चा (Two mintues talks)								
१.	पोषण	१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तथार करणे २) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे ३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे ४) शेवटी वगामध्ये सारांश घेऊन निक्षर्ष काढणे						
		ब) दवियुम्पन विचार (Think pair share)						
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे २) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तथार करणे ३) दवियुम्पन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे ४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे ५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडणे						
		क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)						
		१) आपल्या घटकावर आधारित ८-१० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे २) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे ३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्दतीने मते घेणे. ४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे. ५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे. ६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा बेगळी कृती
	ड) सर्वेक्षण आशीरीत चर्चा (Walk Around Survey)							
	१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक ठरविणे							
	२) सर्वेक्षणावर सुचना सांगणे							
	३) विद्यार्थ्यांचे गाठ करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे							
	४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वारामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.							
	इ) ब्रॅइमस्ट्रिंग (Brainstorming)							
	१) घटकाची प्रस्तावना करणे							
	२) हिमनग फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)							
	३) विषयाची ओळख करणे							
	४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे							
	५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे							
	६) The flow of ideas shouted out should the come quickly							
	७) असलेल्या कल्पनाची योग्य प्रकार मांडणी करणे							
	८) मूल्यमापन करणे							
	ई) KWL Chart (know-want to know – learned)							
	१) विद्यार्थ्यांना विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पढ़तीने तीन संभ तथार करणे.							
	२) विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे							
	३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या संभाषण्ये करणे							
	४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या संभाषण्ये करणे							

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कूटी	यापेक्षा वेगळी कृती				
			५	४	३	२	१
		५) आपला घटक शिकविल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या स्तंभामध्ये करणे					
		अ) अल्ट्यकालीन चर्चा (Two mintues talks)					
२.	पुनरुज्जीवन	१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे					
		२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे					
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे					
		४) शेवटी वर्गामध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे					
		ब) द्वियुग्मन विचार (Think pair share)					
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नांची निर्मिती करणे					
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे					
		३) द्वियुग्मन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे					
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे					
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडणे					
		क) प्रतिक्रियात्मक यत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)					
		१) आपल्या घटकावर आधारित C-१० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे					
		२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे					
		३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.					
		४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.					
		५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुढ्हा मते घेणे.					
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.					

अ.नं.	संकलना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
	ड) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)							
	१) सर्वेक्षणाकार आधारित चर्चेतुसार घटक ठारविणे							
	२) सर्वेक्षणाकार मुच्चवा सांगणे							
	३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे							
	४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वर्गामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.							
	इ) ब्रूझिंथन (Brainstorming)							
	१) घटकाची प्रस्तावना करणे							
	२) हिमना फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)							
	३) विषयाची ओळख करणे							
	४) विषयाकरती लक्ष केंद्रित करणे							
	५) एका वाक्याकरती लक्ष केंद्रित करणे							
	६) The flow of ideas shouted out should the come quickly							
	७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकार माडणी करणे							
	८) पूळ्यमापन करणे							
	इ) KWL Chart (know-want to know – learned)							
	१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पढूनी तीन संभं तथार करणे.							
	२) विद्यार्थ्यांना शिकविषयात येणा-न्या घटकाची प्रस्तावना करणे							
	३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या संभासध्ये करणे							
	४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या संभासध्ये करणे							

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	यापेक्षा वेगळी कृती				
			५	४	३	२	१
३.	अपक्षीणन	५) आपला घटक शिकविल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या संभासध्ये करणे					
		अ) अल्पकालीन चर्चा (Two mintues talks)					
		१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तथा करणे					
		२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे					
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे					
		४) शेवटी वर्गामध्ये सारंगशा घेऊन निष्कर्ष काढणे					
		ब) द्वियुग्मन विचार (Think pair share)					
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे					
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तथा करणे					
		३) द्वियुग्मन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे					
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे					
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडणे					
		क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)					
		१) आपल्या घटकावर आधारित C - १० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे					
		२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे					
		३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्दतीने मते घेणे.					
		४) त्यांनंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.					
		५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.					
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फकाबाबत चर्चा करणे.					

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	यापेक्षा वेगळी कृती				
			५	४	३	२	१
	ड) सर्वे क्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)						
	१) सर्वेक्षणाकार आधारित चर्चेतुमार घटक ठरविणे						
	२) सर्वे क्षणाकार सुचना सांगणे						
	३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला बेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास संगाणे						
	४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वर्गामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.						
	इ) बुद्धिमंथन (Brainstorming)						
	१) घटकाची प्रस्तावना करणे						
	२) हिमनग फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)						
	३) विषयाची ओळख करणे						
	४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे						
	५) एका वाक्षावरती लक्ष केंद्रित करणे						
	६) The flow of ideas shouted out should the come quickly						
	७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे						
	८) मूल्यापन करणे						
	इ) KWL Chart (know-want to know – learned)						
	१) विद्यार्थ्यांना शिकाविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे पढून तीन संभं तयार करणे.						
	२) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वजानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या संभाषण्ये करणे						
	३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वजानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या संभाषण्ये करणे						
	४) विद्यार्थ्यांना घावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या संभाषण्ये करणे						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कूटी	५ ४ ३ २ १ यापेक्षा वेगळी कृती				
			५	४	३	२	१
४.	नै.	५) आपला घटक शिकवित्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या संभासध्ये करणे					
	५. नै.	अ) अल्पकालीन चर्चा (Two minutes talks)					
	माध्यनसंपत्ती	१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे २) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे ३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे ४) शेवटी वर्गामध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे					
		ब) द्विविषुम्पन विचार (Think pair share)					
		१) उच्च स्तरीय प्रस्तावाची निर्मिती करणे २) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे ३) द्विविषुम्पन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे ४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविष्यासाठी पुरेसा वेळ देणे ५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडण					
		क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)					
		१) आपल्या घटकावर आधारित C-१० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे २) वारील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून दणे ३) वारील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्दतीने मते घेणे. ४) त्यानंतर आपला पाठ्याश शिकविणे. ५) पाठ्याश शिकवित्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे. ६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फकाबाबत चर्चा करणे.					

अ.नं.	संक्षेपना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	चापेक्षा वेगाळी कृती
	ठ) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)							
	१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक ठरविणे							
	२) सर्वेक्षणावर सुचना सांगणे							
	३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला बेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे							
	४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वारामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.							
	इ) ब्रॅइंस्ट्रमिंग (Brainstorming)							
	१) घटकाची प्रस्तावना करणे							
	२) हिमनग फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)							
	३) विषयाची ओळख करणे							
	४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे							
	५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे							
	६) The flow of ideas shouted out should the come quickly							
	७) आलेल्या कल्यानाची योग्य प्रकारे मांडणी करणे							
	८) मूल्यापन करणे							
	ई) KWL Chart (know-want to know – learned)							
	१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पढूतीने तीन संभ तयार करणे.							
	२) विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे							
	३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या स्तंभामध्ये करणे							
	४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या स्तंभामध्ये करणे							

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५ ४ ३ २ १ यापेक्षा वेगळी कृती				
			५	४	३	२	१
५.	मारीचा पोट	अ) अल्पकालीन चर्चा (Two minutes talks)					
		१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तथार करणे					
		२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे					
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे					
		४) शेवटी वर्गामध्ये सांगाश घेऊन निष्कर्ष काढणे					
		ब) द्विविषुमन विचार (Think pair share)					
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे					
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तथार करणे					
		३) द्विविषुमन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे					
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे					
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सांगाश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडणे					
		क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)					
		१) आपल्या घटकावर आधारित ८-१० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे					
		२) वरील वाक्याशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे					
		३) वरील वाक्याशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्दतीने मते घेणे.					
		४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.					
		५) पाठ्यांश शिकाविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.					
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.					

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक वृत्ती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
	इ) सर्वेक्षण आधारीत चर्चा (Walk Around Survey)							
	१) सर्वेक्षणाकार आधारीत चर्चेनुसार घटक ठरविणे							
	२) सर्वेक्षणाकार मुचना सांगणे							
	३) विद्यार्थ्यांचे गाठ करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे							
	४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वर्गामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.							
	इ) ब्रॅइंड्रमंथन (Brainstorming)							
	१) घटकाची प्रस्तावना करणे							
	२) हिमनगा फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)							
	३) विषयाची ओळख करणे							
	४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे							
	५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे							
	६) The flow of ideas shouted out should the come quickly							
	७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे							
	८) मूल्यमापन करणे							
	इ) KWL Chart (know-want to know – learned)							
	१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पढलीने तीन संभ तयार करणे.							
	२) विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे							
	३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रस्त विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या संभाषध्ये करणे							
	४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या संभाषध्ये करणे							.

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		५) आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या संभासध्ये करणे						
६.	वनस्पतीजन्य पदार्थ	<p>अ) अल्पकालीन चर्चा (Two mintues talks)</p> <p>कार्बनी १) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तथार करणे</p> <p>२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे</p> <p>३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे</p> <p>४) शेवटी कर्गमध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे</p> <p>ब) द्विविषुम्न विचार (Think pair share)</p> <p>१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे</p> <p>२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तथार करणे</p> <p>३) द्विविषुम्न विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे</p> <p>४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे</p> <p>५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडणे</p> <p>क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)</p> <p>१) आपल्या घटकावर आधारित C - १० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे</p> <p>२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे</p> <p>३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.</p> <p>४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.</p> <p>५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.</p> <p>६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फ्रकाबाबत चर्चा करणे.</p>	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती

अ.नं.	संकलना	शिक्षक त्रुटी	५	४	३	२	१	यापेक्षा देगऱ्यी कृती
	३) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)							
	१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक ठरविणे							
	२) सर्वेक्षणावर सुचना सांगणे							
	३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास संगाणे							
	४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वर्गामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा साराश घेणे.							
	५) ब्रॅइमस्ट्रॉमिंग (Brainstorming)							
	१) घटकाची प्रस्तावना करणे							
	२) हिमनग फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)							
	३) विषयाची ओळख करणे							
	४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे							
	५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे							
	६) The flow of ideas shouted out should the come quickly							
	७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे							
	८) मूल्यापन करणे							
	९) KWL Chart (Know-want to know – learned)							
	१) विद्यार्थ्यांना शिकविषयात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे पडलीने तीन संभ तस्यार करणे.							
	२) विद्यार्थ्यांना शिकविषयात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे							
	३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वजानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या संभामध्ये करणे							
	४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या संभामध्ये करणे							

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कूटी	यापेक्षा वेगळी कृती				
			५	४	३	२	१
७.	प्रणीजन्य	५) आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या स्तंभामध्ये करणे					
	काबैनी पदार्थ	अ) अल्यकालीन चर्चा (Two mintues talks)					
		१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे					
		२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे					
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे					
		४) शोवटी कार्यामध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे					
		ब) द्वियुग्म विचार (Think pair share)					
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे					
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे					
		३) द्वियुग्म विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे					
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे					
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडणे					
		क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)					
		१) आपल्या घटकावर आधारित ८-१० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे					
		२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे					
		३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.					
		४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.					
		५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.					
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.					

अ.नं.	संक्षेप	शिक्षक वृत्ती	५	४	३	२	१	यापेक्षा केंगळी कृती
	ठ) सर्वेक्षण आशारीत चर्चा (Walk Around Survey)							
	१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक ठविणे							
	२) सर्वेक्षणावर सुचना सांगणे							
	३) विद्यार्थ्यांचे गट कल्न प्रत्येक गटाला बेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे							
	४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वर्गामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.							
	इ) ब्रॅइमंथन (Brainstorming)							
	१) घटकाची प्रस्तावना करणे							
	२) हिमनग फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)							
	३) विषयाची ओळख करणे							
	४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे							
	५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे							
	६) The flow of ideas shouted out should the come quickly							
	७) आगेल्या कल्यानाची योग्य प्रकारे मांडणी करणे							
	८) मूल्यमापन करणे							
	ई) KWL Chart (know-want to know – learned)							
	१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना घावथाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पढूतीने तीन संभं तयार करणे.							
	२) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या स्तंभामध्ये करणे							
	३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या स्तंभामध्ये करणे							
	४) विद्यार्थ्यांना घावथाच्या ज्ञानाची नोंद W या स्तंभामध्ये करणे							

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक बृती	यापेक्षा वेगळी कृती				
			५	४	३	२	१
८.	मातीची घूप	५) आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थीनी काय शिकले आहे याची नोंद L या संभाषणे करणे					
	अ) अल्यकालीन चर्चा (Two minutes talks)						
	१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
	२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे						
	३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
	४) शेवटी कार्यामध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे						
	ब) दिवियुग्मन विचार (Think pair share)						
	१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे						
	२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
	३) दिवियुग्मन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे						
	४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
	५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडणे						
	क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)						
	१) आपल्या घटकावर आधारित C-१० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे						
	२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे						
	३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.						
	४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.						
	५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.						
	६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१
	ठ) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)						
	१) सर्वेक्षणाकार आधारित चर्चेनुसार घटक ठरविणे						
	२) सर्वेक्षणाकार सुचना सांगणे						
	३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे						
	४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वापिस्थेविद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.						
	इ) ब्रॅइंस्ट्रॉमिंग (Brainstorming)						
	१) घटकाची प्रस्तावना करणे						
	२) हिमना फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)						
	३) विषयाची ओळख करणे						
	४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे						
	५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे						
	६) The flow of ideas shouted out should the come quickly						
	७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे						
	८) मूल्यापन करणे						
	इ) KWL Chart (know-want to know – learned)						
	१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पद्धतीने तीन संभ तथार करणे.						
	२) विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे						
	३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या स्तंभामध्ये करणे						
	४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या स्तंभामध्ये करणे						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	यापेक्षा वेगळी कृती				
			५	४	३	२	१
१.	मृदा परीक्षण	५) आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या संभासध्ये करणे					
		अ) अल्पकालीन चर्चा (Two mintues talks)					
		१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे					
		२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे					
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे					
		४) शेवटी कर्गामध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे					
		ब) दिवियुग्मन विचार (Think pair share)					
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नांची निर्मिती करणे					
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे					
		३) दिवियुग्मन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे					
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे					
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडणे					
		क) प्रीतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)					
		१) आपल्या घटकावर आधारित C - १० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे					
		२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे					
		३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.					
		४) त्यांतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.					

अ.नं.	सकल्पना	शिक्षक वृत्ती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
		५) पाठ्यांश शिक्षित्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुढी मते घेणे.						
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांन्या फ्रकाबाबत चर्चा करणे.						
		७) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)						
		१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक ठरविणे						
		२) सर्वेक्षणावर सुचना सांगणे						
		३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे						
		४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वर्गामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.						
		८) बुद्धिमंथन (Brainstorming)						
		१) घटकाची प्रस्तावना करणे						
		२) हिमनग फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)						
		३) विषयाची ओळख करणे						
		४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे						
		६) The flow of ideas shouted out should the come quickly						
		७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे माडणी करणे						
		८) मूल्यमापन करणे						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
६) KWL Chart (know-want to know – learned)								
	१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना घावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पढ़तीने तीन संभ तथार करणे.							
	२) विद्यार्थ्यांना शिकाविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे							
	३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या संभाषध्ये करणे							
	४) विद्यार्थ्यांना घावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या संभाषध्ये करणे							
	५) आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या संभाषध्ये करणे							

**निरीक्षण तत्वां
घटक : शेती**

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	यापेक्षा बेगळी कृती				
			५	४	३	२	१
१.	बीजप्रसार	अ) अल्पकालीन चर्चा (Two mintues talks)					
		१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे					
		२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे					
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे					
		४) शेवटी कागामध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे					
		ब) दिवियुग्मन विचार (Think pair share)					
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे					
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे					
		३) दिवियुग्मन विचार असलेला तत्वांवा विद्यार्थ्यांना देणे					
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तत्वांमध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे					
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सांगणा घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडणे					
		क) ग्रेटिक्याल्टक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)					
		१) आपल्या घटकावर आधारित ८-१० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे					
		२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे					
		३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.					
		४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.					
		५) पाठ्यांश शिकवित्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.					
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.					

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	योग्यता वेगळी कृती
	इ) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)							
	१) सर्वेक्षणाकार आधारित चर्चेनुसार घटक ठरविणे							
	२) सर्वेक्षणाकार सुचना सांगणे							
	३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे							
	४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर कागिअध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.							
	इ) ब्रॅइनस्ट्रॉमिंग (Brainstorming)							
	१) घटकाची प्रस्तावना करणे							
	२) हिमगा फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)							
	३) विषयाची ओळख करणे							
	४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे							
	५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे							
	६) The flow of ideas shouted out should the come quickly							
	७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे							
	८) मूल्यपापन करणे							
	इ) KWL Chart (know-want to know – learned)							
	१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकाले या पद्धतीने तीन संसंभ तयार करणे.							
	२) विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणा-न्या घटकाची प्रस्तावना करणे							
	३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या स्तंभामध्ये करणे							
	४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाचा ज्ञानाची नोंद W या स्तंभामध्ये करणे							

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक दृष्टी	५ अपेक्षा वेगळी कृती				
			५	४	३	२	१
		५) आपला घटक शिकवित्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या संभासध्ये करणे					
		अ) अल्पकालीन चर्चा (Two mintues talks)					
२.	अनुकूल परिस्थिती	१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे २) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे ३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे ४) शेवटी कार्यामध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे					
		ब) दिवियुग्मन विचार (Think pair share)					
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निषिद्धी करणे २) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे ३) दिवियुग्मन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे ४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे ५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडणे					
		क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)					
		१) आपल्या घटकावर आधारित C-१० वाक्यांची निमिती करून ती फलकावर लिहिणे २) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे ३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे. ४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे. ५) पाठ्यांश शिकवित्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे. ६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फऱ्याकाबाबत चर्चा करणे.					

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१
	इ) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)						
	१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक ठरविणे						
	२) सर्वेक्षणावर मुचना सांगणे						
	३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देण व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे						
	४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर कार्यामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.						
	इ) ब्रॅइंस्ट्रॉमिंग (Brainstorming)						
	१) घटकाची प्रस्तावना करणे						
	२) हिमगा फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)						
	३) विषयाची ओळख करणे						
	४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे						
	५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे						
	६) The flow of ideas shouted out should the come quickly						
	७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे						
	८) मूल्यापन करणे						
	इ) KWL Chart (know-want to know – learned)						
	१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पढऱ्यांने तीन संभ तथार करणे.						
	२) विद्यार्थ्यांना शिकायित्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे						
	३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या संभासध्ये करणे						
	४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या संभासध्ये करणे						

अ.नं.	संक्षेपना	शिक्षक कृती	५ चापेक्षा वेगळी कृती				
			५	४	३	२	१
३.	तेलविद्या	अ) अल्पकालीन चर्चा (Two mintues talks)	५) आपला घटक शिकवित्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या संभासध्ये करणे				
		१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे					
		२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे					
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे					
		४) शेवटी कर्णामध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे					
		ब) दवियुग्मन विचार (Think pair share)					
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे					
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे					
		३) दवियुग्मन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे					
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविष्यासाठी पुरेसा वेळ देणे					
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडण					
		क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)					
		१) आपल्या घटकावर आधारित C - १० वाक्यांची निर्मती करून ती फलकावर लिहणे					
		२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे					
		३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.					
		४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.					
		५) माठ्यांश शिकवित्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.					
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरककाबाबत चर्चा करणे.					

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक वृत्ति	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगाची कृती
	ठ) सर्वेक्षण आधारीत चर्चा (Walk Around Survey)							
	१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक उरविणे							
	२) सर्वेक्षणावर सुचना सांगणे							
	३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला बेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे							
	४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर कागामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.							
	इ) ब्रॅइंस्ट्रॉमिंग (Brainstorming)							
	१) घटकाची प्रस्तावना करणे							
	२) हिमनग फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)							
	३) विषयाची ओळख करणे							
	४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे							
	५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे							
	६) The flow of ideas shouted out should the come quickly							
	७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे							
	८) मूल्यमापन करणे							
	इ) KWL Chart (know-want to know – learned)							
	१) विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पद्दतीने तीन संभ तथार करणे.							
	२) विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे							
	३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वजानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या संभासध्ये करणे							
	४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाची ज्ञानाची नोंद W या संभासध्ये करणे							

अ.नं.	संकलनपत्रा	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	आपेक्षा वेगळी कृती
		५) आपला घटक शिकविल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या संभासध्ये करणे						
४.	औषधी	अ) अल्पकालीन चर्चा (Two mintues talks)						
	वनस्पती	१) विद्यार्थ्यांच्या जोडुचा तयार करणे						
		२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे						
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा बेळ देणे						
		४) शेवटी कर्गामध्ये साराशा घेऊन निष्कर्ष काढणे						
		ब) द्वियुग्मन विचार (Think pair share)						
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे						
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोडुचा तयार करणे						
		३) द्वियुग्मन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे						
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडणे						
		क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)						
		१) आपल्या घटकावर आधारित C-१० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे						
		२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे						
		३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.						
		४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.						
		५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.						
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फ्रक्काबाबत चर्चा करणे.						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक वृत्ती	५	४	३	२	१
		यापेक्षा वेगाची कृती					
ड) सर्वेक्षण आधारीत चर्चा (Walk Around Survey)							
	१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक ठरविणे						
	२) सर्वेक्षणावर सुचना सांगणे						
	३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती कहून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे						
	४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर कार्यामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.						
इ) ब्रॅइंस्ट्रॉमिंग (Brainstorming)							
	१) घटकाची प्रस्तावना करणे						
	२) हिमना फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)						
	३) विषयाची ओळख करणे						
	४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे						
	५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे						
	६) The flow of ideas shouted out should the come quickly						
	७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे						
	८) मूल्यापन करणे						
ई) KWL Chart (know-want to know – learned)							
	१) विद्यार्थ्यान, विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पढळीने तीन संभ तयार करणे.						
	२) विद्यार्थ्यांना शिकविषयात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे						
	३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वजानावर प्रश्न विचारून त्याच्या उत्तराची नोंद K या संभागध्ये करणे						
	४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाचा ज्ञानाची नोंद W या संभागध्ये करणे						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५ वर्षांसे यापेक्षा वैगळी कृती				
			५	४	३	२	१
५.	इंधन शेती	५) आपला घटक शिकविल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या संभाषण्ये करणे					
	अ) अल्पकालीन चर्चा (Two mintues talks)	१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे					
		२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे					
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे					
		४) शेवटी वर्गामध्ये सारांश घेऊन निकर्ष काढणे					
	ब) द्वियुग्मन विचार (Think pair share)	१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्भती करणे					
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे					
		३) द्वियुग्मन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे					
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे					
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडणे					
	क) प्रतिक्रियात्मक भत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)						
		१) आपल्या घटकावर आधारित C-१० वाक्यांची निर्भती करून ती फलकावर लिहिणे					
		२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे					
		३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.					
		४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.					
		५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.					
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फ्रक्काबाबत चर्चा करणे.					

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक वृत्ति	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगाती कृती
	ड) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)							
	१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक ठरविणे							
	२) सर्वेक्षणावर सुचना सांगणे							
	३) विद्यार्थ्यांचे गट कल्प प्रत्येक गटाला बेळेची निश्चिती करून दणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे							
	४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर कांगमध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.							
	इ) ब्रॅइंड्रम्सिंग (Brainstorming)							
	१) घटकाची प्रस्तावना करणे							
	२) हिमनग फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)							
	३) विषयाची ओळख करणे							
	४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे							
	५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे							
	६) The flow of ideas shouted out should the come quickly							
	७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे							
	८) मूल्यापन करणे							
	ई) KWL Chart (know-want to know – learned)							
	१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पढ़तीने तीन संभ तथार करणे.							
	२) विद्यार्थ्यांना शिकविषयात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे							
	३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तराची नोंद K या संभाषण्ये करणे							
	४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या संभाषण्ये करणे							

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५ आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या स्तंभामध्ये करणे				
			६	७	८	९	१० यापेक्षा केगळी कृती
६.	अपारंपरिक ऊर्जास्रोत	अ) अल्पकालीन चवा (Two mintues talks)	१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे	२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे	३) विद्यार्थ्यांना चवां करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे	४) शेवटी कांगमध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे	५) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्भिती करणे
		ब) दिवियुग्मन विचार (Think pair share)	२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे	३) दिवियुग्मन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे	४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे	५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडणे	६) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)
			१) आपल्या घटकावर आधारित C-१० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे	२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे	३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.	४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.	५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.
			६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चवां करणे.				

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक वृत्ती	यापेक्षा बेगळी कृती				
			५	४	३	२	१
	ड) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)						
	१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक ठारिणे						
	२) सर्वेक्षणावर सुचना सांगणे						
	३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे						
	४) सर्वेक्षण पूर्ण झात्यानंतर वार्गिमध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.						
	इ) ब्रॅइंस्टंप्टन (Brainstorming)						
	१) घटकाची प्रस्तावना करणे						
	२) हिमग्रा फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)						
	३) विषयाची ओळख करणे						
	४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे						
	५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे						
	६) The flow of ideas shouted out should the come quickly						
	७) अलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे						
	८) मूल्यमापन करणे						
	इ) KWL Chart (know-want to know – learned)						
	१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पद्धतीने तीन संभ तथार करणे.						
	२) विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे						
	३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या संभास्ये करणे						
	४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाचा ज्ञानाची नोंद W या संभास्ये करणे						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक दृष्टी	१ यापेक्षा वेगळी कृती			
			५	४	३	२
७.	पुनरुत्पादन	५) आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद I. या संभासध्ये करणे				
	अ) अल्पकालीन चर्चा (Two mintues talks)					
	१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तथार करणे					
	२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे					
	३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे					
	४) शेवटी वर्गामध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे					
	ब) दवियुग्मन विचार (Think pair share)					
	१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे					
	२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तथार करणे					
	३) दवियुग्मन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे					
	४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे					
	५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडण का) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)					
	१) आपल्या घटकावर आधारित C-१० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे					
	२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे					
	३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.					
	४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.					
	५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.					
	६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.					

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक वृत्ती	५	४	३	२	१
	उ) सर्वेक्षण आधारीत चर्चा (Walk Around Survey)						
	१) सर्वेक्षणावर आधारीत चर्चेनुसार घटक ठरविणे						
	२) सर्वेक्षणावर सुचना सांगणे						
	३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देण व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे						
	४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वर्गामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.						
	इ) ब्रॅइंस्ट्रॉमिंग (Brainstorming)						
	१) घटकाची प्रस्तावना करणे						
	२) हिमनग फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)						
	३) विषयाची ओळख करणे						
	४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे						
	५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे						
	६) The flow of ideas shouted out should the come quickly						
	७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे						
	८) मूल्यापन करणे						
	इ) KWL Chart (know-want to know – learned)						
	१) विद्यार्थ्यांना, विद्यार्थ्यांना द्यावाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पढळीने तीन संस्थ तयार करणे.						
	२) विद्यार्थ्यांना शिकविषयात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे						
	३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रस्त विचारून त्याच्या उत्तराची नोंद K या संभाषण्ये करणे						
	४) विद्यार्थ्यांना द्यावाचा ज्ञानाची नोंद W या संभाषण्ये करणे						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१
८.	आंतरमशात	५) आपला घटक शिकवित्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या संभासध्ये करणे					
		अ) अल्पकालीन चर्चा (Two mintues talks)					
		१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्यांचा तयार करणे					
		२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे					
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे					
		४) शेवटी वर्गांमध्ये सारांश घेऊन निकर्ष काढणे					
		ब) द्विव्युग्मन विचार (Think pair share)					
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्भिती करणे					
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्यांचा तयार करणे					
		३) द्विव्युग्मन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे					
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे					
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडणे					
		क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)					
		१) आपल्या घटकावर आधारित C-१० वाक्यांची निर्भिती करून ती फलकावर लिहिणे					
		२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे					
		३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्दतीने मते घेणे.					
		४) त्यांतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.					
		५) याचांश शिकवित्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.					
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.					

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	यापेक्षा वेगळी कृती				
			५	४	३	२	१
	इ) सर्वेसण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)						
	१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक ठरविणे						
	२) सर्वेक्षणावर सुनवना सांगणे						
	३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास संगाणे						
	४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वारीमध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.						
	इ) ब्रॅइनस्ट्रॉमिंग (Brainstorming)						
	१) घटकाची प्रस्तावना करणे						
	२) हिमनगा फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)						
	३) विषयाची ओळख करणे						
	४) विषयावरील लक्ष केंद्रित करणे						
	५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे						
	६) The flow of ideas shouted out should the come quickly						
	७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे						
	८) मूल्यापन करणे						
	इ) KWL Chart (know-want to know – learned)						
	१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पद्धतीने तीन संभ तथार करणे.						
	२) विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे						
	३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या संभाषण्ये करणे						
	४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या संभाषण्ये करणे						

अ.न.	संकल्पना	शिक्षक कृती
	५) आपला घटक शिकवत्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या संभासध्ये करणे	१ २ ३ ४ ५

निरीक्षण तत्वता
घटक : पशुसंगोपन

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक वृत्ति	यापेक्षा बेगळी कृती				
			५	४	३	२	१
१.	पशुसंगोपन	अ) अत्यकालीन चर्चा (Two mintues talks)					
		१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तथार करणे					
		२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे					
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे					
		४) शोवटी वागिमध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे					
		ब) द्वियुम्पन विचार (Think pair share)					
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्भीती करणे					
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तथार करणे					
		३) द्वियुम्पन विचार असलेला तत्त्वाता विद्यार्थ्यांना देणे					
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तत्त्वायमध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे					
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडणे					
		क) प्रतीक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)					
		१) आपल्या घटकावर आधारित ८-१० वाक्यांची निर्भीती करून ती फलकावर लिहिणे					
		२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे					
		३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.					
		४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.					
		५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.					
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मर्तांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.					

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	५	४	३	२	१	गणेशा वेगळी कृती
	ठ) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)							
	१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चेनुसार घटक ठरविणे							
	२) सर्वेक्षणावर सुचना सांगणे							
	३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे							
	४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वर्गामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.							
	इ) ब्रूड्रिंगथन (Brainstorming)							
	१) घटकाची प्रस्तावना करणे							
	२) हिम्नग फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)							
	३) विषयाची ओळख करणे							
	४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे							
	५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे							
	६) The flow of ideas shouted out should the come quickly							
	७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकार मांडणी करणे							
	८) मूल्यापन करणे							
	इ) KWL Chart (know-want to know – learned)							
	१) विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकाले या पढ़तीने तीन संभं तथार करणे.							
	२) विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे							
	३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या संभाषण्ये करणे							
	४) विद्यार्थ्यांना द्यावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या संभाषण्ये करणे							

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक वृत्ती						१ यापेक्षा वेगळी कृती
		५	४	३	२	१		
	५) आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या संभासध्ये करणे							
	अ) अल्पकालीन चर्चा (Two mintues talks)							
२.	बायोगेस	१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तथार करणे						
		२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे						
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		४) शेवटी कागमध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे						
	ब) दवियुम्पन विचार (Think pair share)							
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे						
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तथार करणे						
		३) दवियुम्पन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे						
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडणे						
	क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)							
		१) आपल्या घटकावर आधारित ८-१० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे						
		२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे						
		३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.						
		४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.						
		५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.						
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक वृत्ति	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगाती कृती
	३) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)							
	१) सर्वेक्षणाकार आधारित चर्चेनुसार घटक ठरविणे							
	२) सर्वेक्षणाकार सुचना सांगणे							
	३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे							
	४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वर्गाभ्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा साराश घेणे.							
	३) ब्रॅइमंथन (Brainstorming)							
	१) घटकाची प्रस्तावना करणे							
	२) हिमनग फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)							
	३) विषयाची ओळख करणे							
	४) विषयाकृती लक्ष केंद्रित करणे							
	५) एका वाक्याकृती लक्ष केंद्रित करणे							
	६) The flow of ideas shouted out should the come quickly							
	७) आलेत्या कल्पनाची योग्य प्रकारे माडणी करणे							
	८) मूल्यापन करणे							
	९) KWL Chart (Know-want to know – learned)							
	१) विद्यार्थ्यांना व्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पढळीने तीन संभं तयार करणे.							
	२) विद्यार्थ्यांना शिकविष्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे							
	३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वजानावर प्रस्तु विचारून यांच्या उत्तरांची नोंद K या संभागाध्ये करणे							
	४) विद्यार्थ्यांना व्यावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या संभागाध्ये करणे							

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक वृती	यापेक्षा वेगाळी कृती					
			५	४	३	२	१	
३.	दुभते जनावर	५) आपला घटक शिकवित्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या संभामध्ये करणे						
		अ) अल्टकालीन चर्चा (Two mintues talks)						
		१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे						
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		४) शेवटी वारामध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे						
		ब) द्वियुग्मन विचार (Think pair share)						
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नांची निर्मिती करणे						
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे						
		३) द्वियुग्मन विचार असलेला तक्का विद्यार्थ्यांना देणे						
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे						
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडण का)						
		प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)						
		१) आपल्या घटकाकर आधारित ८-१० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकाकर लिहिणे						
		२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे						
		३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.						
		४) त्यानंतर आपला पाठ्याश शिकविणे.						
		५) पाठ्याश शिकवित्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुढ्हा मते घेणे.						
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.						

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक वृत्ति	५	४	३	२	१
	उ) सर्वेक्षण आधारित चर्चा (Walk Around Survey)						
	१) सर्वेक्षणावर आधारित चर्चुसार घटक उरविणे						
	२) सर्वेक्षणावर सुचना सांगणे						
	३) विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला बेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वेक्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे						
	४) सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वागीमध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वेक्षणाच्या नोंदीचा साराश घेणे.						
	इ) बुद्धिमंथन (Brainstorming)						
	१) घटकाची प्रस्तावना करणे						
	२) हिमना फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)						
	३) विषयाची ओळख करणे						
	४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे						
	५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे						
	६) The flow of ideas shouted out should the come quickly						
	७) अलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे						
	८) मूल्यमापन करणे						
	इ) KWL Chart (know-want to know – learned)						
	१) विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना घावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पद्धतीने तीन संभ तयार करणे.						
	२) विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे						
	३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या स्तंभामध्ये करणे						
	४) विद्यार्थ्यांना घावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या स्तंभामध्ये करणे						

अ.नं.	संकल्पना		शिक्षक वृत्ती						
			५	६	७	८	९	१०	११
		५) आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या संभासधे करणे							
४.	रोग	अ) अल्पकालीन चर्चा (Two mintues talks)							
		१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे							
		२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे							
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे							
		४) शेवटी कार्याप्रधे सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे							
		ब) दोघिमुळन विचार (Think pair share)							
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे							
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे							
		३) दोघिमुळन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे							
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे							
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडणे							
		क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)							
		१) आपल्या घटकावर आधारित C - १० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे							
		२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे							
		३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.							
		४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.							
		५) पाठ्यांश शिकावित्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.							
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.							

अ.नं.	संकलना	शिक्षक वृत्ति	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
	ठ) सर्वे क्षण आधारीत चर्चा (Walk Around Survey)							
१)	सर्वे क्षणावर आधारीत चर्चेनुसार घटक ठरविणे							
२)	सर्वे क्षणावर सुचना सांगणे							
३)	विद्यार्थ्यांचे गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वे क्षणाची नोंदी करण्यास संगाणे							
४)	सर्वे क्षण पूर्ण झाल्यानंतर वर्गांमध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वे क्षणांच्या नोंदीचा सारांश घेणे.							
	इ) ब्रॅइंग्रॉफिंग (Brainstorming)							
१)	घटकाची प्रस्तावना करणे							
२)	हिमना फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)							
३)	विषयाची ओळख करणे							
४)	विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे							
५)	एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे							
६)	The flow of ideas shouted out should the come quickly							
७)	आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकारे मांडणी करणे							
८)	मूल्यापन करणे							
	इ) KWL Chart (know-want to know – learned)							
१)	विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान, विद्यार्थ्यांना द्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पढतीने तीन संभ तथ्यां करणे.							
२)	विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणांच्या घटकाची प्रस्तावना करणे							
३)	विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या संभापध्ये करणे							
४)	विद्यार्थ्यांना द्यावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या संभापध्ये करणे							

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक वृत्ती	शिक्षक वृत्ती				
			१	२	३	४	५
५.	संकर	५) आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L. या स्तंभामध्ये करणे					
	अ)	अल्पकालीन चर्चा (Two minutes talks)					
	१)	विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे					
	२)	विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे					
	३)	विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे					
	४)	शबटी कागिमध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे					
	ब)	दवियुम्पन विचार (Think pair share)					
	१)	उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्मिती करणे					
	२)	विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तयार करणे					
	३)	दवियुम्पन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे					
	४)	विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे					
	५)	विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडणे					
	क)	प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)					
	१)	आपल्या घटकावर आधारित ८-१० वाक्यांची निश्ची करून ती फलकावर लिहिणे					
	२)	करील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे					
	३)	करील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.					
	४)	त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.					
	५)	पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची करील वाक्याविषयी पुन्हा मते घेणे.					
	६)	प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.					

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक वृत्ती	यापेक्षा वेगळी कृती				
			५	६	७	८	९
		ड) सर्वे क्षण आधारीत चर्चा (Walk Around Survey)					
१)		१) सर्वे क्षणावर आधारीत चर्चेनुसार घटक ठरविणे					
२)		२) सर्वे क्षणावर सुचना सांगणे					
३)		३) विद्यार्थ्यांचि गट करून प्रत्येक गटाला वेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वे क्षणाची नोंदी करण्यास सांगणे					
४)		४) सर्वे क्षण पूर्ण झाल्यानंतर वर्गामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वे क्षणांच्या नोंदीचा सारांश घेणे.					
		इ) ब्रॅइंड्रम्हन (Brainstorming)					
		१) घटकाची प्रस्तावना करणे					
		२) हिमग्रा फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)					
		३) विषयाची ओळख करणे					
		४) विषयाकरती लक्ष केंद्रित करणे					
		५) एका वाक्याकरती लक्ष केंद्रित करणे					
		६) The flow of ideas shouted out should the come quickly					
		७) आलेल्या कल्पनांची योग्य प्रकार मांडणी करणे					
		८) मूल्यापन करणे					
		९) KWL Chart (know-want to know – learned)					
		१) विद्यार्थ्यांना व्यावयाचे ज्ञान व विद्यार्थ्यांना काय शिकले या पद्धतीने तीन संभ तथार करणे.					
		२) विद्यार्थ्यांना शिकविषयात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे					
		३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या संभापद्धे करणे					
		४) विद्यार्थ्यांना व्यावयाचे ज्ञानाची नोंद W या संभापद्धे करणे					

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक वृती	शिक्षक वृती	५	४	३	२	१	यापेक्षा वेगळी कृती
	५) आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या संभासध्ये करणे								
६.	जोडऱ्यांदा	अ) अल्पकालीन चर्चा (Two mintues talks)							
		१) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तथार करणे							
		२) विद्यार्थ्यांना संबंधित घटकाची माहिती देणे							
		३) विद्यार्थ्यांना चर्चा करण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे							
		४) शेवटी कर्गमध्ये सारांश घेऊन निष्कर्ष काढणे							
		ब) दवियुप्पन विचार (Think pair share)							
		१) उच्च स्तरीय प्रश्नाची निर्भिती करणे							
		२) विद्यार्थ्यांच्या जोड्या तथार करणे							
		३) दवियुप्पन विचार असलेला तक्ता विद्यार्थ्यांना देणे							
		४) विद्यार्थ्यांना आपले विचार संबंधित तक्त्यामध्ये नोंदविण्यासाठी पुरेसा वेळ देणे							
		५) विद्यार्थ्यांच्या प्रत्येक जोडीचा सारांश घेऊन त्यामधील महत्वाची कल्पना निवडणे							
		क) प्रतिक्रियात्मक मत प्रदर्शन (Anticipation/Reaction Guide)							
		१) आपल्या घटकावर आधारित ८ - १० वाक्यांची निर्मिती करून ती फलकावर लिहिणे							
		२) वरील वाक्यांशी संबंधित नवीन माहितीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे							
		३) वरील वाक्यांशी संबंधित विद्यार्थ्यांची सहमत किंवा असहमत या पद्धतीने मते घेणे.							
		४) त्यानंतर आपला पाठ्यांश शिकविणे.							
		५) पाठ्यांश शिकविल्यानंतर नवीन माहितीशी संबंधित विद्यार्थ्यांची वरील वाक्यांविषयी पुन्हा मते घेणे.							
		६) प्रथम व शेवटी घेतलेल्या मतांच्या फरकाबाबत चर्चा करणे.							

अ.नं.	संकल्पना	शिक्षक कृती	यापेक्षा वेगळी कृती					
			५	४	३	२	१	०
	ड) सर्वे क्षण आधारीत चर्चा (Walk Around Survey)							
	१) सर्वे क्षणावर आधारीत चर्चेनुसार घटक ठविणे							
	२) सर्वे क्षणावर सुचना संगणे							
	३) विद्यार्थ्यांचि गट करून प्रत्येक गटाला बेळेची निश्चिती करून देणे व सर्वे क्षणाची नोंदी करण्यास संगणे							
	४) सर्वे क्षण पूर्ण झाल्यानंतर वारामध्ये विद्यार्थ्यांनी केलेल्या सर्वे क्षणाच्या नोंदीचा सारांश घेणे.							
	इ) बुद्धिमंथन (Brainstorming)							
	१) घटकाची प्रस्तावना करणे							
	२) हिमनग फोडणे (Ice breaking- Ice breaking ideas)							
	३) विषयाची ओळख करणे							
	४) विषयावरती लक्ष केंद्रित करणे							
	५) एका वाक्यावरती लक्ष केंद्रित करणे							
	६) The flow of ideas shouted out should the come quickly							
	७) आलेल्या कल्पनाची योग्य प्रकारे माडणी करणे							
	८) मूल्यापन करणे							
	ई) KWL Chart (know-want to know – learned)							
	१) विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे पढतीने तीन संभ तयार करणे.							
	२) विद्यार्थ्यांना शिकविण्यात येणाऱ्या घटकाची प्रस्तावना करणे							
	३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वजानावर प्रश्न विचारून त्यांच्या उत्तरांची नोंद K या स्तंभामध्ये करणे							
	४) विद्यार्थ्यांना घावयाच्या ज्ञानाची नोंद W या स्तंभामध्ये करणे							

अ.न.	संकल्पना	शिक्षक वृत्ती	५	४	३	२	१
	५) आपला घटक शिकवल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी काय शिकले आहे याची नोंद L या स्तंभामध्ये करणे						

परिशिष्ट क्र. ५

माध्यमिक शाळांची यादी

अ.नं.	शाळेचे नाव
१.	श्री पदमाराजे विद्यालय, शिरोळ
२.	जनता हायस्कूल व ज्युनिअर कॉलेज, कोल्हापूर
३.	सौ. रु. पा. माने (रहिमतपूरकर) कन्या शाळा, शिरोळ
४.	न्यू इंग्लिश स्कूल, शिरोळ
५.	न्यू इंग्लिश स्कूल, धरणग्रस्त वसाहत, मौजे आगर
६.	ताराबाई आण्णासाहेब नरदे हायस्कूल, नांदणी
७.	नांदणी हायस्कूल, नांदणी
८.	न्यू इंग्लिश स्कूल, घालवाड
९.	शिरटी हायस्कूल, शिरटी
१०.	हसूर हायस्कूल, हसूर
११.	श्रीमती ए. ए. पाटील हायस्कूल, कनवाड
१२.	डॉ. डी. एस. बरगाले हायस्कूल, शिरदवाड
१३.	न्यू हायस्कूल, शिवनाकवाडी
१४.	रमजान शेठ बाणदार विद्यालय, शिरढोण
१५.	श्री. कल्लेश्वर हायस्कूल, टाकवडे
१६.	भगवानराव घाटगे हायस्कूल, चिंचवाड
१७.	दानोळी हायस्कूल, दानोळी
१८.	लालबहादूर माध्यमिक व उच्च माध्यमिक विद्यालय, कवठेगुलंद
१९.	न्यू इंग्लिश स्कूल अँण्ड ज्युनिअर कॉलेज, अ. लाट
२०.	दत्त विद्या मंदिर (हायस्कूल), नरसोबावाडी
२१.	दत्ताजीराव कदम हायस्कूल, अर्जुनवाड
२२.	स्व. सोनाबाई बाळगोडा पाटील विद्यालय, हरोली.
२३.	जांभळी हायस्कूल, जांभळी
२४.	न्यू हायस्कूल, यड्राव
२५.	सीताबाई पटवर्धन हायस्कूल, कुरुंदवाड
२६.	सौ. विमलादेवी खंडेराव माने कन्या माध्यमिक विद्यालय, कुरुंदवाड
२७.	साने गुरुजी शिक्षणसंस्था, कुरुंदवाड
२८.	नवजीवन हायस्कूल ज्युनिअर कॉलेज, जयसिंगपूर
२९.	लक्ष्मीबाई पाटील गल्से हायस्कूल व ज्युनिअर कॉलेज, जयसिंगपूर.

परिशिष्ट क्र. ६

तज्ज्ञांची यादी

अ.नं.	तज्ज्ञांची नावे	शैक्षणिक पात्रता
१.	श्री. कदम ए. डी.	बी.एस्सी., बी.एड.
२.	श्री. तेली डी. आर.	बी.एस्सी., बी.एड.
३.	श्री. पाटील एस. एस.	बी.एस्सी., बी.एड.
४.	सौ. मधाळे पी. आर.	एम.एस्सी., बी.एड.
५.	सौ. कांबळे व्ही. पी.	बी.एस्सी., बी.एड.
६.	सौ. शेंद्री यु. एस.	बी.एस्सी., बी.एड.
७.	सौ. कुंभार एस. एस.	बी.एस्सी., बी.एड.
८.	श्रीमती जंगम ए. डी.	बी.एस्सी., बी.एड.
९.	श्री. पाटील एस. जे.	बी.एस्सी., बी.एड.
१०.	श्री. पाटील एस. व्ही.	एम.एस्सी., बी.एड.

परिशिष्ट क्र ७

शिक्षकांची यादी

अ.नं.	शिक्षकाचे नाव	अ.नं.	शिक्षकाचे नाव
१.	श्रीमती जंगम ए. डी.	४१.	सौ. नागावे जी. एम.
२.	श्रीमती पाटील एस. व्ही.	४२.	श्री. कर्वे एस. डी.
३.	श्री. डी. जी. गावडे	४३.	सौ. जाधव एस. एस.
४.	श्री. पवार ए. जे.	४४.	श्री. दत्तवाडकर एम. बी.
५.	श्री. पोतदार एन. आर.	४५.	श्री. माने एस. एस.
६.	श्री. घसटे जे. डी.	४६.	श्री. पाटील एस. एस.
७.	श्री. शिंदे बी. व्ही.	४७.	श्री. गावडे ए. एस.
८.	सौ. कुंभार एस. एस.	४८.	श्रीमती म्हेत्रे एस. एम.
९.	सौ. जगदाळे आर. आर.	४९.	श्री. कुलकर्णी एस. पी.
१०.	श्री माने एच. आर.	५०.	सौ. पाटील एस. एस.
११.	श्री. जोशी एस. डी.	५१.	श्री. आर्दशे के. ए.
१२.	श्री. तडवी सी आर.	५२.	श्री. पाटील एम. जे.
१३.	श्री. हळिंगडे एस. डी.	५३.	सौ. पाटील एस. डी.
१४.	श्री. एडके एस. एच.	५४.	श्री. पवार एस. डी.
१५.	श्री. धोतरे एम. व्ही.	५५.	श्री. कावडे आर. डी.
१६.	श्री. रोडे एस. ए.	५६.	श्री. कोले एस. एस.
१७.	श्री. उपाध्ये बी. बी.	५७.	श्री. परीट ए. आर.
१८.	श्री. प्रधाने एन. बी.	५८.	श्री. तांबोळी ए. जी.
१९.	श्री. देशमुख डी. बी.	५९.	सौ. पाटील एस. एस.
२०.	श्री. पाटील एस. एस.	६०.	श्री. पाटील डी. बी.
२१.	श्री. पाटील पी. व्ही.	६१.	श्री. माने ए. एस.
२२.	सौ. कांबळे व्ही. पी.	६२.	श्री. जाधव व्ही. के.
२३.	सौ. मधाळे पी. आर.	६३.	श्री. माणगावे बी. बी.
२४.	श्री. कदम ए. डी.	६४.	श्री. माळी के. डी.
२५.	श्रीमती मगदूम पी.ए.	६५.	श्री. पाटील एस. एस.
२६.	श्री. पाटील बी. जी.	६६.	सौ. यादव एस. जी.
२७.	सौ. पटवर्धन एस. एस.	६७.	सौ. कदम एस. ए.
२८.	श्री. ननवरे एच. आर.	६८.	श्री. गंगधर पी. आर.
२९.	श्री. पाटील पी. डी.	६९.	श्री. डांगरे जे. डी.
३०.	श्री. तडवी आर. बी.	७०.	श्री. शाहापुरे एस. ए.

अ.नं.	शिक्षकाचे नाव	अ.नं.	शिक्षकाचे नाव
३१.	श्री. खवाटे ए. ओ.	७१.	श्री. तेली डी. आर.
३२.	श्री. मगदूम जी. बी.	७२.	श्री. पाटील एस. जे.
३३.	श्री. कुंभार वाय. जी.	७३.	श्री. पाटील आर. वाय.
३४.	श्री. पवार एस. एस.	७४.	श्री. पाटील बी. पी.
३५.	सौ. शेंडी यु. एस.	७५.	सौ. शिंदे एस. पी.
३६.	श्री. उपाध्ये पी.बी.	७६.	श्री. मोहिते एस. एन.
३७.	सौ. सुतार एस. एम.	७७.	श्री. जाधव जे. डी.
३८.	श्री. पाटील पी.एस.	७८.	श्री. महाडिक व्ही. एम.
३९.	श्री. तारदाळे आर. डी.	७९.	सौ. ढेरे यु. ए.
४०.	सौ. पाटील एस. एस.	८०.	श्री. चंदोबा आर. एन.

